

Het Koloniaal Weekblad

Orgaan der Vereeniging

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang.”

Opgericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

Abonnementsprijs per jaar:
 Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling. f 2.50
 Voor Oost-Indië en het Buitenland „ 4.—
 Afzonderlijke nummers „ 0.05

Prijs der Advertentiën:
 Per vakje „ 2.—
 Bij contract reductie.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.
 Voor Administratie en Verandering van Woonplaatswende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 Verhulststraat. □
 Voor Advertentiën tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO”, AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, Telefoon 4424, beiden DEN HAAG.

Inhoud van dit nummer.

Mardi Kenja. — Uit de O.-I. Mail. — West-Indië. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Van Vreemde Koloniën. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Leestafel. — Ledenlijst. — Mededeelingen. — Officieele Berichten. — Passagierslijst.

MARDI KENJA.

In dank ontvingen wij het volgende verslag over het tijdvak 8 Dec. 1909—31 Dec. 1910 (1e Schoollevens boekjaar) der Inlandsche Meisjesschool Mardi Kenja te Soerabaja:

„Zooals U allen bekend, werd de stoot tot 't oprichten der Inl. Meisjesschool Mardi Kenja te Soerabaja gegeven door den heer J. E. Jasper door voor de oprichting dier school uit het voordeelig saldo der 5e jaarmarkttentoonstelling; een bedrag van f 10.000 beschikbaar te stellen.

Nadat op 8 December 1909 het Bestuur de beschikking over dat bedrag had erlangd, werd op 15 Januari 1910 de school geopend met 105 meisjes, terwijl slechts op 90 was gerekend.

Gedurende het verslagjaar verlieten 21 kinderen de school, waarvan 3 wegens ziekte, 5 wegens vertrek naar elders en 13 zonder opgave van redenen.

Hiervan waren er 10 uit de 1e klasse, 8 uit de 2e klasse en 3 uit de 3e klasse.

Aan schoolgelden werd geïnd een bedrag van f 914.50. Hieronder is niet begrepen het schoolgeld ad f 89 over de maand December 1910, hetwelk in den loop der maand Januari 1911 werd ontvangen en verantwoord.

Zooals uit de Winst- en Verliesrekening moge blijken, heeft de exploitatie der school gedurende het verslagjaar eene uitgave gevorderd van f 5715.20

Na afschrijving van dit bedrag liet de Winst- en Verliesrek. nog een voordeelig saldo van f 339.50, hetwelk gebruikt werd tot afschrijving op het door de Vereeniging voor het bouwen van een eigen schoollokaal aangekochte perceel op Oendaan, zoodat deze bezitting thans op de Balans voorkomt voor een bedrag van f 3000.—

Tot het bereiken van dit gunstig resultaat werd het Bestuur in staat gesteld door het netto proveu ad f 5000.— der geldloterij, terwijl het extra reveu dier loterij ad f 1200.— niet alleen de onkosten, aan die loterij verbonden, dekte, maar zelfs, zooals uit de reeds hiervoor genoemde Winst- en Verliesrekening blijkt, een voordeelig saldo liet van f 48.10.—

Een en ander was oorzaak, dat het stamkapitaal niet behoefde te worden aangesproken, maar onveranderd op het volgend boekjaar kon worden overgebracht.

Of, zonder bijzondere inkomsten, eenzelfde resultaat ook in volgende jaren bereikt zal worden, is een vraag, die het Bestuur thans kan noch durft beantwoorden, maar die, naar het vreest, in ontkenningen zin hare oplossing zal vinden.

De Balans onder ultimo December 1910 is dit verslag eveneens vergezellende.

Zooals uit de onderteekening moge blijken, zijn de Balans en de Winst- en Verliesrekening door de

Commissie van Verificatie nagezien en accoord bevonden.

Soerabaja, 30 Maart 1911.

w. g. Mr. Ch. Ph. DUCLOUX,
 President.
 w. g. J. H. GUYT,
 Secretaris-Thesaurier.

Winst- en Verliesrekening over het tijdvak 8 Dec. 1909—31 Dec. 1910.

DEBET.

Aan Salarissen	f 3196.50
„ Lokaalhuur	„ 1440.—
„ Watervverbruik	„ 60.30
„ Kleine onkosten schoollokaal	„ 43.69
„ Meubilair	„ 213.45
„ Leermiddelen	„ 441.13
„ Diverse onkosten	„ 320.13
„ Perceel Oendaan	„ 339.50
	f 6054.70

CREDIT.

Per Schoolgelden	f 914.50
„ Interest	„ 92.10
„ Opbrengst Loterij	„ 5000.—
„ Onkosten Loterij	„ 48.10
	f 6054.70

Balans onder ultimo Dec. 1910.

DEBET.

Aan Kassa	„ 97.50
„ Voorschotten	„ 50.—
„ Soerab. Spaarbank	„ 6300.—
„ Waarborgsom Drinkwaterleiding	„ 15.—
„ Meubilair	„ 500.—
„ Leermiddelen	„ 37.50
„ Perceel Oendaan	„ 3000.—
	f 10000.—

CREDIT.

Per kapitaal	f 10000.—
	f 10000.—

Nagezien en accoord bevonden,

De Commissie van Verificatie,
 (w. g.) A. Th. VAN DER BENT.
 („ „) H. C. KNAPPERT.
 („ „) B. N. POWELL.

Gezien:

De President:

(w. g.) Mr. Ch. Ph. DUCLOUX.

Soerabaja, 27 Maart 1911.

Volgens hare, ons eveneens toegezonden statuten stelt deze zoo nuttige vereeniging, te Soerabaja gevestigd, zich ten doel het oprichten en in stand houden van eene school en zoo mogelijk ook van eene huisvlijsschool voor meisjes, behoorende tot de Inlandsche of daarmede gelijkgestelde bevolking, den leeftijd van zes jaren bereikt hebbende.

Als leden der vereeniging kunnen worden aange-

nomen, alle personen van welken landaard ook, wonende binnen Nederlandsch-Indië, mits zij den ouderdom van 21 jaren hebben bereikt.

Zij, die als lid der vereeniging wenschen toe te treden, zullen zich daartoe schriftelijk hebben te wenden tot den secretaris-thesaurier der vereeniging.

Het bestuur der vereeniging beslist in de eerstvolgende vergadering op het gedane verzoek. De candidaat wordt aangenomen met meerderheid, der ter bestuursvergadering uitgebrachte stemmen.

De leden bepalen de door hen te betalen contributie zelf behoudens als minimum per 3 maanden:

voor Europeanen f 1.—
 voor Inlanders en m. h. gelijkgestelden f 0.25

Donateurs zijn zij, die door het doen van schenkingen, welke door het bestuur der vereeniging aanvaard worden, van hunne belangstelling door het onder artikel 1 omschreven doel doen blijken.

Volgens art. 13 van het Huishoudelijk Reglement wordt het schoolgeld geheven naar den volgenden maatstaf:

a. voor één kind: 1% van het inkomen dergenen, voor wiens rekening het kind school gaat, tot een maximum van f 6.— en een minimum van f 1.— 's maands.

b. voor het tweede kind uit hetzelfde gezin: 1/2% van dat inkomen tot een maximum van f 4.— en een minimum van f 0.75 's maands.

c. voor elk volgend kind uit hetzelfde gezin: 1/4% van het sub a bedoelde inkomen tot een maximum van f 2.— 's maands en een minimum van f 0.50 's maands.

Onder inkomen wordt het vast traktement of hetgeen daarvoor in de plaats treedt, verstaan.

Het Bestuur kan ten behoeve van leerlingen uit de hogere standen der Inlandsche maatschappij, voor wie de voorgeschreven minima niet, dan wel moeilijk, zouden kunnen worden betaald, een lager schoolgeld vaststellen, mits niet minder dan het vierde gedeelte der bedoelde minima.

***

Op welken voet deze school geschoeid is, blijkt uit de „Instructie” voor het onderwijzend personeel en uit het leerplan. Eerstgenoemde luidt:

Art. 1. Het hoofd der school is verantwoordelijk voor de orde en tucht in hare school.

Zij wordt in de handhaving daarvan door het personeel bijgestaan.

Ook gedurende de uitspanning is zij verplicht op de leerlingen toezicht te houden of door het hulp-personeel te doen houden.

Art. 2. Het hoofd der school zorgt voor voldoende luchtverversching in de school en is verantwoordelijk voor de zindelijkheid van het schoolgebouw, de schoolmeubelen, het schoolerf en de latrines en voor de zorgvuldige bewaring van school-behoeften, leermiddelen en bibliotheek.

Art. 3. Het onderwijzend personeel is minstens een kwartier vóór den aanvang der lessen in de school aanwezig en besteedt dien tijd aan de voorbereiding der lessen.

Art. 4. Het hoofd der school is verantwoordelijk voor den richtigen gang van het onderwijs in de school en voor de stipte naleving van het vastge-

stelde Leerplan, de opgemaakte Rooster van Werkzaamheden en het Reglement dezer school, voor zoover betrekking hebbende op den inwendigen dienst. Het hulppersoneel is gehouden zich in zaken, het onderwijs betreffende, naar hare inzichten te gedragen, behoudens een eventueel beroep op het Bestuur.

Art. 5. Voor het voeren der administratie rusten op het hoofd der school de volgende verplichtingen:

1e. Zij houdt nauwkeurig het stamboek der school bij en teekent elke mutatie in de daartoe bestemde kolommen aan.

2e. Zij houdt eene absentielijst voor het personeel en voor de leerlingen der school aan, ingericht volgens het hierbij gevoegde model.

Deze absentielijst dient tevens tot het aantekenen van de schoolgeld-administratie in de vijf laatste kolommen. Ingeval de leerling een 2e of 3e kind is uit een gezin, wordt dit achter den naam genoteerd.

Deze absentielijst met schoolgeldverantwoording, wordt bij het afdragen van het schoolgeld door den Secret.-Thesaurier der vereeniging geteekend. Door zijne handtekening op het blad voor de betrokken maand is het hoofd der school gedéchargeerd van haar beheer van het schoolgeld over die maand. Daarna wordt de absentielijst geteekend door den Voorzitter der Vereeniging.

3e. Zij houdt een kasboek aan, waaruit ten allen tijde de gegevens kunnen worden geput voor hare maandelijksche verantwoording van de inkomsten en uitgaven der kleine kas, bedoeld in art. 2 van het Reglement.

4e. Zij zorgt voor tijdige aankoop of aanvraag daartoe van boeken en leermiddelen.

5e. Zij verschafft jaarlijks vóór 15 Januari de gegevens, benodigd voor het jaarverslag der school aan de Inlandsche schoolcommissie te Soerabaja, welk verslag volgens art. 6 van het Reglement voor de Inlandsche schoolcommissie (Bijblad No. 4889 e.a.) vóór ultimo Januari van elk jaar bij den Inspecteur der Ambtenaar van het Inlandsch onderwijs moet worden ingediend.

Het voorloopig vastgestelde leerplan omvat:

Klassen. Bij de opening der school worden de leerlingen ingedeeld in twee groepen, aangeduid als klasse I A en I B.

In klasse I A worden de kinderen geplaatst, die nog nooit enig onderwijs hebben genoten en het jongst in jaren zijn. Met deze klasse wordt tot aan de a.s. groote of Paaschvacantie juist de leerstof verwerkt voor de 1e of laagste klasse.

In klasse I B worden de oudere meisjes geplaatst, alsmede zij, die reeds eenig onderwijs hebben genoten. Gedurende de twee eerste maanden kunnen de jongeren, die blijk geven van bijzonderen aanleg, nog worden overgeplaatst naar I. B. In enkele gevallen kunnen ook oudere meisjes, die het onderwijs in I B niet kunnen volgen gedurende die twee maanden tweer worden teruggeplaatst in I A.

In klasse I B wordt eerst de leerstof voor de 1e klasse verwerkt, terwijl daarna een begin kan worden gemaakt met de leerstof voor de 2e klasse. Zoo mogelijk worde er naar gestreefd, dat bij het begin van het derde schooljaar eene regelmatige klasse-indeeling bestaat, met eene 1e, 2e en 3e klasse.

Schooluren. De schooluren zijn van 8 uur v.m. tot 1 uur n.m.; de rusttijden van 9,30 tot 9,45 en van 11,15 tot 11,30 v.m. Alzoo ontstaan drie schooltijden, elk van 1½ uur en te verdeelen in twee lesbeurten van ¾ uur.

De leerlingen der 1e klasse A (later van de 1e klasse of leer-jaren) blijven tot 11½ uur op school, klasse I B, (later alle hogere leerjaren) blijft tot 1 uur.

Taakverdeeling van het personeel. Als regel geldt, dat het hoofd der school klasse I A onderwijst, en in het algemeen het laagste leerjaar. In den derden schooltijd werken beide onderwijzessen in klasse I B, die daartoe in twee parallelklassen wordt verdeeld. Er wordt voor gezorgd, dat deze parallel groepen zoo min mogelijk gelijktijdig mondeling onderwijs ontvangen.

Verder wordt het onderwijs in de vrouwelijke handwerken in den laatsten schooltijd gegeven.

Het hoofd der school stelt naar deze beginselen eene voorloopige Rooster van Werkzaamheden samen, die na 2 à 3 maanden definitief wordt vastgesteld en goedgekeurd door de(n) adviseur(s) der Vereeniging.

Voertaal voor het onderwijs. In de laagste klasse is alleen het Maleisch voertaal; behalve voor het onderwijs in het Nederlandsch. In de hogere klassen worde het Nederlandsch gebruikt als voertaal zoodra en voor zooverre dit naar het oordeel der onderwijzesses door de leerlingen begrepen wordt.

Hiervan dient de onderwijzesses zich steeds te overtuigen vóór zij Nederlandsch gebruikt.

Met het Nederlandsch worde niet begonnen voor de kinderen tot steun van het gehoorde woord — het geschreven woord kunnen lezen en zelf schrijven. Het schrijfonderwijs worde in dezen ondergeschikt gemaakt aan het onderwijs in 't Nederlandsch.

Daarom moet ook het schrijven op papier in het 2e Leerjaar plaats hebben. Van de te gebruiken Maleische leesboeken gebruike de onderwijzesses een exemplaar, voorzien van eene interlineaire vertaling in het Nederlandsch. Op Java ongebruikelijke woorden mogen door woorden uit de omgangstaal worden vervangen, of weggelaten. Alle doctrinarisme worde in deze vermeden.

Op school moet ten gebruike van de onderwijzessen aanwezig zijn een eenvoudig Maleisch Woordenboek (bijv. Majjer) en e.g. ook het Ned.-Javaansche woordenboekje van Jansz, teneinde steeds zich begrijpelijk te kunnen maken en de kinderen te kunnen verstaan.

Hulpmiddelen bij het onderwijs. Alle improviseeren worde bij het onderwijs zooveel mogelijk vermeden. De behandelde leerstof worde opgeschreven en afgelegd in afzonderlijke cahiers, zoodat de school langzamerhand in het bezit komt van: dictées voor elke klasse. De woorden en zinnen, die bij lezen en spreken moeilijk blijken te zijn voor de leerlingen, worden genoteerd en later in de dictée's te pas gebracht.

Schrijven. Het schrijven op de lei is ondergeschikt aan het leesonderwijs, zoodat als voorbeelden dienen de reeds aangeleerde letters.

Daarnaast wordt reeds in de 1e klasse schrijven op papier onderwezen, o.a. opdat in de 2e klasse de leerlingen datgene, wat zij van het Nederlandsch leeren, op papier kunnen vastleggen. Voor dit schrijven op papier worde echter een methodische in moeilijkheid geleidelijk opklimmende reeks oefeningen in een cahier vastgelegd.

Rekenen. Voor het rekenen uit het hoofd worde eveneens een stel oefeningen aangelegd (zie bijv. Wegwijzer Blz. 64 tot 84). Voor mondeling en schriftelijk rekenen worde een der bestaande rekenmethoden gevolgd. Als aanschouwingsmiddelen worden in de 1e klasse het best pitjes, bijv. asem-pitten (kloengsoe) dan wel steentjes van gelijke grootte gebruikt.

In de 2e klasse (20-100) dienen daartoe lidi's (sada) van ongeveer 1 d.M. lang, die door garen worden samengebonden tot zichtbare tientallen, en waarmede de hoofdbewerkingen worden verklaard.

Zaak- en spreekonderwijs. De onderwijzessen zorgen, dat de school langzamerhand in het bezit komt van een aantal voorwerpen en afbeeldingen bij dit onderwijs te gebruiken. Het onderwerp voor elke les worde in een stel vragen of punten vastgelegd en deze schetsen van lessen in een cahier verzameld.

Nederlandsche taal. Het verdient aanbeveling de leergang voor dit vak vast te leggen en speciaal de (zeer korte) lesjes, in moeilijkheid geleidelijk opklimmende, voor het van buiten leeren in een cahier te verzamelen. Deze lesjes hebben alleen betrekking op datgene, wat door handeling of aanschouwing het eigendom der leerlingen is geworden.

Moge het groote succes, dat deze school te Soerabaja heeft, een spoorslag zijn om op vele andere plaatsen, zoowel op Java als in de Buitenbezittingen, dergelijke onderwijsinrichtingen tot stand te brengen.

BOEATAN

HEULSTRAAT 19 :: DEN HAAG

MAGAZIJNEN

VAN

INDISCHE KUNSTNIJVERHEID.

Uit de O.-I. Mail.

Volgens de laatste mailberichten namen cholera en pest gelukkig eer af dan toe. In het Soer. H. Blad lezen wij omtrent laatstgenoemde ziekte te Soerabaja:

GEBROEDERS DOMHOFF.

HOFKLEEDERMAKERS v. Z.K.H. DEN PRINS DER NEDERL.

Parkstr. 8, DEN HAAG, Tel. 3092

Gala-Costuums. — Uniformen. — Rij- en
:: Automobiel-Kleding. — Pelterijen. ::

Dames Wandel-, Rij- en Automobielkleding.

MARTINUS NIJHOFF

's-GRAVENHAGE - LANGE VOORHOUT 9.

LEVERING VAN ALLE BOEKEN EN TIJDSCHRIFTEN.

ZENDT GAARNE CATALOGI, ENZ. OP AANVRAGE.

GEREGELDE ZENDINGEN NAAR OOST- EN WEST-INDIË
— AAN LEESGEZELSCHAPPEN EN PARTICULIEREN. —

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP

Maatschappij tot Exploitatie van Onroerende Goederen „MOOI NEDERLAND”.

gevestigd te 's-Gravenhage, Koningin Emmakade 107,

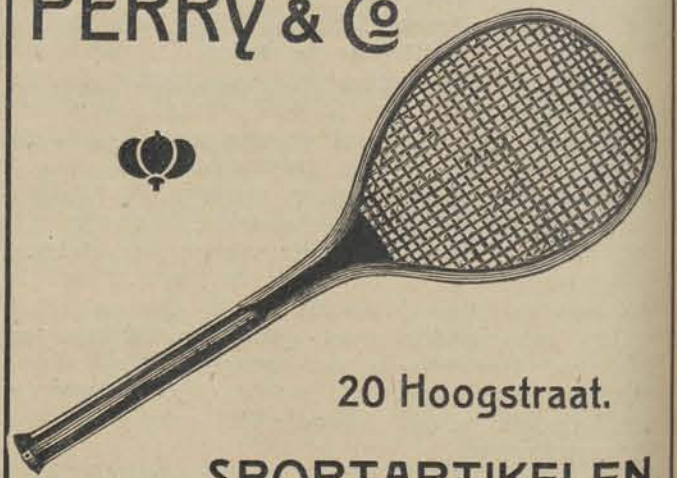
exploiteert uitsluitend fraai en gezond gelegen terreinen in Nederland, o.a. het Villa-Park „Berg en Dal” (Sterrenberg en Keteldal). Gemeente UBERGEN.

Gelegen aan de beide groote wegen Nijmegen—Kleef, 80 Meter boven 't water, zuivere zandbodem, fraai en afwisselend houtgewas, schoone vergezichten, geregelde tramverbindingen, ruime en gemakkelijke verkeerswegen. *Ontworpen Electriche Bergtram door het geheele terrein.*

Terreinen van alle afmetingen te bevragen aan het Kantoor der Vennootschap en bij den Heer A. CREMERS te Berg en Dal (bij Nijmegen).

Adverteert in DIT Blad.

PERRY & Co

20 Hoogstraat.

SPORTARTIKELEN.

C. HOYNG,

SPIJSTRAAT 20/22 - DEN HAAG.

Amsterdam - Utrecht.

▼ ▲ ▼

Onze geïllustreerde catalogus is een uitstekende handleiding om zich op huishoudelijk gebied in te richten.

▼ ▲ ▼

Tafelserviezen - Glaswerk - Lepels
Vorken - Messen - Gasolinelampen.

PRIJSCOURANT GRATIS.

TOKO-BAHROE, Interc. Tel. 4796.

VAN KINSBERGENSTRAAT 126, DEN HAAG.

Dagelijksch groote verscheidenheid **VERSCHÉ**

SAMBALLANS, die niet opwerken of beschimmelen.

DIRECTE AANVOER UIT NEDERLANDSCH-INDIË.

W. BARNAS & DIEMERS, - Importeurs.

Sinds de opheffing van de besmetverklaring der stad hebben zich te Soerabaja gelukkig niet alleen geen pestgevallen, maar zelfs ook geen verdachte gevallen meer voorgedaan. Met de twee militairen Keller en Van der Roest die nog verpleegd worden gaat het zeer goed en zij zullen wel spoedig geneeskundige hulp kunnen ontberen.

Een 80-tal hadjis uit de kampong Njampoengan verdrongen zich Zaterdag om de woning van hun assistent-wedono, teneinde hem te verzoeken in gevallen van pest in hun kampong de familieleden van den lijder niet naar Pegirian over te brengen, maar die menschen met rust te laten. De assistent-wedono was zoo goed niet, of hij moest hun verzoek overbrengen aan den assistent-resident.

Deze zond begrijpelijkerwijze den assistent-wedono terug met de boodschap, dat hun verzoek niet voorwilliging vatbaar was en hij legde er den nadruk op, dat hij van dergelijke demonstraties niet gediend was.

De rattenvangst wordt nog immer met ijver voortgezet en de ter beschikking van het plaatselijk bestuur gestelde ambtenaar Hijman blijft, in het belang van de rattenbestrijding voorloopig nog ter dispositie.

En elders lezen wij in hetzelfde blad over de **pestrattenbestrijding te Soerabaja.**

Behalve als havenstad vertoont Soerabaja ook in andere opzichten gelijkenis met San Francisco, de plaats die bij de pestrattenbestrijding als voorbeeld gekozen wordt: evenals de stad aan de Gouden Poort ligt onze woonplaats in een land van onbegrensde mogelijkheden. Kwamen in het Verre Westen giften binnen van dertig duizend dollars, het uitvoerend comité voor de pestbestrijding te Soerabaja kan met trots wijzen op een geldcadeau van 24.000 gulden. En dit is nog slechts een voorloopige gift.

Het gaat boven verwachting. De eerste gift was groot 300 gulden. Zoo zal het uitvoerend comité de beschikking krijgen over een belangrijke geldsom die de zenuw van den oorlog tegen de ratten aanwezig zijn. Dan wordt het een quaestie van organisatie en mobilisatie, alles gericht op de devastatie van Soerabaja's rattennatie.

Vee van de emigratie-kolonies. De Java bode van 2 Juni j.l. schrijft:

Wij hebben verleden jaar, van de vorderingen der Javaansche emigratie-kolonies in de Lampons gewagend, ook melding gemaakt van den veestapel, welke de leiders der kolonie van die vee fokkerij koesterden: in de behoeften aan vee te Batavia zou die lampongsche veestapel nog eenmaal komen te voorzien.....

Dat was nu wel toekomst-muziek en het zal nog wel een heelen tijd duren aler scheepsladingen koloniatievee van uit de Lampons op Batavia worden gedirigeerd. Maar geheel en al illusoir was die verwachting toch niet: er wordt ten minste al een begin gemaakt met den verkoop van het jonge vee der kolonies, en koopers worden, ook hier, gezocht. Het bewijs kan men er van vinden in onze advertie-rubriek, waarin voor de eerste maal vee, van die kolonies afkomstig, te koop wordt aangeboden.

Jonge ossen — zelf gekweekt vee — worden daarin geadverteerd, mooi van bouw en uiterlijk, geteeld uit Javaansche koeien met bengaalischen dek-stier.

Dit is een begin, waarop wel de aandacht mag worden gevestigd, ten eerste van hen, die zich om de uitkomsten der kolonisatieproef interesseeren en ten tweede van hen, wien de kwestie om zakelijke redenen aangaat. Laat ons hopen, dat het den veestapel der Javaansche kolonisten in de Lampons goed zal gaan en dat deze eerstelingen de voorloopers zullen zijn van breede kudden grazig vee, waarvan de consumptie te Batavia profijt zal trekken.

Het Instituut Pasteur. Bij gouvernementsbesluit is bepaald, dat het instituut-Pasteur ook bestemd zal zijn tot het aankweken van cholera-vaccin, alsmede voor het inenten tegen cholera.

De verstrekking van cholera-vaccin geschiedt uitsluitend aan geneeskundigen en aan apothekers ten behoeve van geneeskundigen, en wel tegen betaling van f 2.50 voor een fleschje, inhoudende 10 c.M.3 entstof, voldoende voor tien vaccinaties. Deze entstof wordt gratis verstrekt aan de geneeskundigen, wanneer door hen bij de aanvraag wordt verklaard, dat deze geschiedt ten behoeve van de inenting van behoeftigen, of van personen, die van gouvernementswege recht hebben op vrije geneeskundige behandeling.

De aanvragen tot verstrekking van cholera-vaccin worden door de geneesheeren en apothekers

rechtstreeks ingediend bij den directeur van het Instituut-Pasteur.

Aan het instituut wordt op afzonderlijke uren of dagen gelegenheid gegeven tot inenting tegen cholera. Geschiedt deze inenting voor onvermogenenden kosteloos, voor de anderen is het tarief f 1 en f 2.50.

Met verlof. De inspecteur van het lager onderwijs in de eerste inspectie P. van Geelen gaat, wegens gewichtige redenen, met drie maanden verlof naar Europa.

Nieuwe emigratie van Javanen. — In het Batav. Nieuwsbl. van 6 Juni j.l. lezen wij:

Aan Java's overbevolking, die als koelies reeds naar verschillende plaatsen in den Archipel en daarbuiten, (o.a. Australië en West-Indië) heen trekt, wordt thans een nieuw vaderland aangeboden op de Nieuwe Hebriden.

Deze eilandengroep nl., aan Frankrijk en Engeland toebehoorende, heeft gebrek aan arbeidskrachten.

De fransche bevolking is ongeveer 600 man sterk en gaat steeds vooruit. Het aantal inlanders bedraagt ongeveer 50.000, waarvan er 2500 op de fransche plantages (koffie, cacao) werken. Daar dit aantal voor de fransche bezittingen niet voldoende is, heeft de resident gemeend, dat het nuttig zou zijn vreemde werkkrachten in te voeren, zooals Engeland indertijd op Martinique deed. Er is eerst een planters-syndicaat gevormd, waarmede men in het naburige Nieuw-Caledonië reeds veel succes heeft gehad. De resident houdt Java met zijn overbevolking zeer geschikt om aan het tekort aan bevolking van zeer vele Zuidzee-eilanden tegemoet te komen, en verzekert, dat op het eiland Vaté (het voornaamste der Nieuwe Hebriden) aan de Nederlandsche regering alle waarborgen voor een goede behandeling der arbeiders gegeven kunnen worden.

De jaarmarkt-tentoonstelling te Kota Radja. —

Aan het verslag in de Sum. Bode over de tentoonstelling te Kota Radja, ontleenen wij het volgende slot:

En zoo is zij weer geschiedenis geworden, de tweede jaarmarkt-tentoonstelling. Wanneer straks het officiële verslag en de lijst der inzendingen zal zijn voltooid, zal het onbetwistbaar succes ook voor den grootsten Nurks onomstootelijk vaststaan.

En zoo er nog zijn, die er aan mochten twijfelen of deze jaarmarkt wel demonstreert den vooruitgang van de welvaart in het gewest, die verwijzen wij naar de zoo leerrijke tabellen, aangevende de totalen van in- en uitvoer in de Atjehsche havens gedurende de laatste 5 jaren, welke cijfers naar officiële gegevens door den dienst der in- en uitvoer-rechten en accijnzen in grafische voorstellingen omgezet, op de jaarmarkt een welverdiende bekroning verwierven.

Of spreekt het geen boekdeelen, wanneer wij daar zien, dat vanaf het jaar 1906 een sterke daling is waar te nemen in de cijfers van in- en uitvoer der meeste goederen, welke daling voortduurde tot het jaar 1908, terwijl na dat jaar een algemeene en zeer belangrijke toename van den in- en uitvoer wordt geconstateerd, en in 1910 zelfs cijfers worden bereikt hooger dan ooit te voren.

Zoo bedroeg de uitvoer van copra in kilogrammen in 1906 resp. 2.325.787; in 1907 1.972.316; 1908 2.041.163; 1909 3.407.492; 1910 3.765.859.

Waren er niet millioenen klappers als bibit voor de enorme uitbreiding der klappercultuur gebruikt, dan zou de stijging van den uitvoer nog enorm veel grooter zijn geweest en nog meer uitkomen: hoezeer de welvaart is toegenomen onder de Inlandsche bevolking en hoevelen hunner van uitgewekenen weder zijn geworden eerbare landbouwers op den grond, die verlaten was.

Ook de cijfers voor den uitvoer van vele andere landbouwproducten zijn niet minder overtuigende bewijzen voor deze stelling.

Van gom damar werd in 1906 51.772 K.G., in 1910 602.527 K.G., dus ruim het elfvoud uitgevoerd.

Van muscaatnoten in 1906 65.300 K.G., in 1910 92.780 K.G.

Aan manufacturen werden ingevoerd: in 1906 voor f 1.287.600; in 1908 voor f 1.121.810; in 1910 voor f 1.472.060.

De Atjeher wordt dus koopkrachtiger.

Zoo zien wij verder, dat de invoer van zeep, glas en aardewerk en kramen steeds toeneemt en dat de invoer van rijst blijft afnemen en laag blijft. In 1906 10.591.307; 1907 7.903.700 en 1910 6.787.600 Kilogrammen.

Een eeresalut aan de pacificators van Atjeh, civiel en militair, die dezen gunstigen toestand mede in het leven riepen of hielpen bevorderen.

Moge het hun een voldoening zijn van dezen vooruitgang te lezen.

N.V. BERLITZ-SCHOOL Mij.
welbekend bij allen die met verlof in Nederland vertoeven.
Noordeinde alleen 42^B, boven Maison KRUL.
Telefoon 6318.
TALEN: DUITSCH, ENGELSCH, FRANSCH, ITALIAANSCH, SPAANSCH ENZ.
door ontwikkelde leeraren, uit de desbetreffende landen, die eene zuivere uitspraak vrij van dialect bezitten.
Om teleurstellingen te voorkomen, lette men vooral op het juiste adres Noordeinde 42b, boven maison Krul.

Exploitatie-Maatschappij
PARKEN „GROOT-HAESEBROEK” en „OUD-WASSENAAR”.
Kantoren { **WILLEM DE ZWIJGERLAAN 3, Den Haag, Telefoon SCHEV. 621.**
                  „KLEIN-HAESEBROEK”, Wassenaar, „ KANG 419.

Wie het geheele jaar door genieten wil van prachtige natuur en heerlijke lucht,
Wie lage belasting wil betalen en toch van het stadsleven wil genieten,
Wie rust verlangt na zijn werk . . . . .
Die bouwt op „OUD-WASSENAAR” of „GROOT-HAESEBROEK”.
Grond tegen lage prijzen, zuivere zandbodem en drinkwater, electriciteit voor kracht en licht aanwezig.
Uitmunten d ingericht HOTEL „KASTEEL OUD-WASSENAAR”,
Gedurende de zomermaanden thee- en diner-concert. Uitmuntende keuken, wijnen van bekende huizen.
Geregeld AUTO-DIENST op Den Haag, gemakkelijke verbinding met Rotterdam.
Inlichtingen te Kantoren der Maatschappij of bij de Architecten der Mpij. **Z. HOEK en J. TH. WOUTERS,** Waldeck-Pyrmontkade 133, Den Haag, Telef. Haag 2608.

Opricht 1840. **Pianohandel.** Hofleverancier.
Tel. 3689.
Hoofdvertegenwoordiger:
Kastner AutoPiano's. Schledmayer, Ritmüller, Rachals, Dörner.
ELECTR. PIANO's „VIRTUOS”.
ABONNEMENTEN OP ONZE NOTEN-ROLLEN-BIBLIOTHEEK WORDEN DAGELIJKS AFGESLOTEN.
Verhuren van Piano's en Vleugels door 't geheele land.
C. F. VAN DER DOES,
L. Houtstraat 9. Telef. 3689. DEN HAAG.

Heineken's
Glazenwasscherij
STOOM JALOEZIEËN- en ROLLUIKENFABRIEK. :-
Fabriek v. Geschilderde GORDIJNEN
in meer dan 500 dessins. □ □ □
„Klenus” Stofzuigmachine.
:-: HOF- EN RIJKSLEVERANCIERS. :-:
□ 'S-GRAVENHAGE. □
:-: KETTINGSTRAAT No. 6. :-:
TELEFOON 2478.

Ten slotte een woord van waardeering aan het comité der tentoonstelling, dat niettegenstaande haar verschillende krachten op de minst geschikte oogblikken ontvielen, toch haar veel omvattende en enorm veel onbetaalden arbeid eischende werkzaamheden met zoo gunstig gevolg ten einde bracht.

De reis van den heer H. van Kol. — Wij hadden gisteren het voorrecht, schrijft De J a v a b o d e van 3 Juni j.l., even den heer Van Kol te ontmoeten, die eergisteren met de Bantam hier is aangekomen, komende van Bengkoelen.

Na zijn vermoedende reis door Sumatra, waarvan hij uitvoerig verslag heeft gegeven in de L o c o m o t i e f, hoopte het oud-kamerlid, dat zich overigens onvermoeid genoeg en vol verderen reislust toonde, eenige dagen hier ter stede uit te rusten. Nog veel plannen staan op het program, een bezoek aan de Vorstenlanden, aan Bali, aan Celebes... Er valt hier in Indië zoo heel veel te zien..... De lust om dat alles te gaan zien, van de zich wijzigende toestanden kennis te gaan nemen, is levendig bij den heer Van Kol. Enkel is het de vraag, of hij wel in de gelegenheid zal zijn er in zoo ruime mate aan toe te geven, als hij zou wenschen. De tijd schiet op, want met Kerstmis zou hij wel weer thuis willen zijn. En gaarne zou hij op zijn terugreis nog eenige weken aan het bezoeken van Japan willen wijden. Hij zal zich dus moeten beperken.

Batavia, dat hij het laatst in 1912 gezien had, maakte een goeden indruk op hem. Hij vond, dat de stad in de laatste jaren was opgeknapt.

Mogen wij dat pluimpje van den heer Van Kol op den hoed van onzen veelgesmaden gemeenteraad steken?

Petroleum op Nias. Naar men aan de Sum. B o d e mededeelt, zijn op Nias petroleumbronnen ontdekt. De geheele streek is reeds door een consortium voor verdere onderzoekingen aangevraagd.

WEST-INDIË.

SURINAME.

In het „Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht" in No. 24 van dit weekblad werd melding gemaakt van de verschijning van het 14e deel (3e druk) van Winkler Prins' geïllustreerde Encyclopaedie, waarin o.m. het artikel Suriname voorkomt.

Enige opmerkingen, bij de lezing van dit inderdaad goede en vele nuttige gegevens bevattende artikel gemaakt, mogen hier eene plaats vinden.

Aan het artikel gaat vooraf een up to date bijgewerkt kaartje van Suriname, op een schaal van 1 : 3,000,000. Met de resultaten van de Corantijn-expeditie kon bij de bewerking natuurlijk nog geen rekening worden gehouden.

De vervaardiger van het kaartje heeft den oostelijken tak van de Corantijn, die tot dusver Koe-roeni werd genoemd, den naam van Corantijn gegeven en het gebied tusschen dezen tak en de andere bronrivier (de „Nieuwe Rivier", door Barrington Brown in 1871 ontdekt) voorgesteld als Engelsch grondgebied. Als voortzetting van de Lawa wordt de Litani aangegeven en het gebied tusschen dezen tak en de Marowijnkreek als behorende tot Fransch-Guyana aangeduid. Dit nu is niet in overeenstemming met den tekst, waar omtrent de grenzen o.m. het volgende te lezen staat: „Tegen Fransch-Guyana vormt de Lawa-Marowijne, tegen Britsch-Guyana de Corantijn de grens, waarbij ook weer verschillende kwesties onbeslist zijn, zoo b.v. of de Marowijnkreek dan wel de Itanie, die zich op 3° 16' N.Br. vereenigen, als bovenloop van de Lawa moet beschouwd worden." De onbesliste kwesties hadden op de kaart aangeduid moeten zijn, zooals b.v. op de „Schetskaart, angevendende de in verschillende tractaten en uitspraken vastgestelde grenzen der 3 Guyana's en de uitkomsten van de aardrijkskundige onderzoekingen", als bijlage van de Memorie van Antwoord betreffende het tusschen Nederland en Brazilië gesloten grensverdrag, in 1908 gepubliceerd.

Onder flora leest men: „Alleen de savannen met hun harden granietgrond vertoonen een schralen plantengroei"... Dit is niet juist; de savannen zijn meer of minder uitgestrekte zandvlakten, met een zeer eigenaardige flora.

Dat de kustvlakte bedekt zou zijn met een dikke humuslaag wordt door vele onderzoekers niet toegegeven.

Eenigszins vreemd doet het aan, als men leest, dat, naast palmen, „de ceder, de wolboom, de krassi, de talkboom, de caoutchouboom en vele andere te vermelden" vallen. Een kenner van het Surinaamsche woud had zeker andere boomen genoemd.

Minder juist is ook hetgeen omtrent de Indianen wordt opgemerkt en het zou den steller van het artikel niet gemakkelijk vallen zijn bewering, dat de

dorpen der Boschnegers meer op de eilanden in de rivieren dan langs de oevers staan, waar te maken.

Onder onderwijs wordt opgegeven, dat op het einde van 1908 het getal onderwijzers bedroeg: van den 1sten rang 6; van den 2den rang 10; van den 3den rang 46; van den 4den rang 39.

Deze cijfers zijn onjuist. Blijkbaar zijn de gegevens ontleend aan de „Gegevens, betreffende Suriname", samengesteld voor de Algemeene- en Internationale Tentoonstelling van Brussel in 1910; hierbij zijn de cijfers uit een verkeerde rubriek overgenomen; de juiste cijfers zijn 15, 24, 112 en 95.

De mededeelingen over de culturen bevatten vele onjuiste gegevens, die vermeden hadden kunnen zijn door raadpleging b.v. van de laatste jaarverslagen der Surinaamsche Bank, die goede overzichten van den stand der culturen bevatten. Het verslag van 1910 werd in No. 21 van dit weekblad overgenomen.

Onder handel en scheepvaart leest men: „Van de rivieren worden de Suriname tot nabij de Cassiporakreek, de Commewijne tot aan de Tempati en de Cottica tot Rikanau door zeeschepen bevaaren"..... De bedoeling zal zijn, dat genoemde rivieren voor zeeschepen bevaarbaar zijn.

Zoo zouden er tal van opmerkingen te maken zijn, die evenwel meer ruimte zouden beslaan dan dit weekblad beschikbaar kan stellen. Het vorenstaande moge volstaan om aan de redactie der Encyclopaedie de overtuiging te schenken, dat het artikel met aandacht, en om het vele goede dat het geeft, met waardeering is gelezen.

***

De Surinaamsche bladen, per laatst aangekomen mail hier ontvangen, geven uitvoerige en hoogst waardeerende verslagen omtrent het feest, door den heer A. van 't Hoogerhuijs gevierd ter herdenking van den dag, waarop hij 40 jaar geleden te Paramaribo voet aan wal zette. De algemeene deelneming in dit feest bewijst wel, hoezeer de heer van 't Hoogerhuijs de achting en liefde zijner medeburgers heeft verworven gedurende zijn zeer werkzaam leven in de kolonie. De gouverneur, Mr. Fock, die het feest bijwoonde, opende de rij der sprekers met een van groote waardeering getuigende rede.

De heer van 't Hoogerhuijs, Rotterdammer van geboorte, heeft vele jaren als ambtenaar, het laatst als Chef van het Bouwdepartement, de kolonie gediend, en staat thans aan het hoofd van een particuliere industriele onderneming, die hij met jeugdigen ijver en groote zaakkennis bestuurt.

Opmerkelijk, dat nog drie Nederlanders, die met dezelfde scheepsgelegenheid als de heer van 't H. in Suriname aankwamen, hun jubileum vierden, n.l. de heeren M. Behr, W. v. d. Hazel en A. Risseeuw, van welke de beide laatsten 40 jaren onafgebroken in Suriname hebben gewoond. Dit ter geruststelling van hen, die soms met angst familieleden of vrienden naar „de West" zien vertrekken.

***

Suriname van 9 Juni maakt melding van de oprichting van een nieuwe goudmaatschappij in Suriname, „the Dutch Guyana Gold Recovery Co." in Arizona. Eenige gemakkelijke cijfers uit het prospectus mogen hier volgen: kapitaal 10.000.000 doll., verdeeld in aandelen van een dollar; voor concessie en vergunningen zijn betaald 4.000.000 in aandelen. Berekend wordt, dat aanwezig is een rijkdom van 30.000.000 dollar. Een winst van 700 doll. per dag wordt voorgespiegeld. Het prospectus zegt verder:

„De Hollanders, aan wie het land behoort, gelooven in den grooten rijkdom en de goede toekomst daarvan, maar zitten rustig te wachten op vreemd intellect en geld om het te doen opleven. Het is een historisch feit, dat in 1667 deze Hollanders de Kolonie Nw.-Amsterdam, welke den geheelen Staat New-York omvatte, ruilden voor hunne tegenwoordige kolonie (Suriname Red. S.) zoodat het u niet behoeft te verwonderen, dat zij „gemakkelijk in een transactie" zijn; en nu gaan wij ons voordeel doen met hunne vrijzinnige wetten en vrijgeveige aanbiedingen om er te komen en hun goud voor hen te ontginnen."

Een later stroobiljet bericht, dat f 100000 aan aandelen zouden verkocht worden ad 5 cts. Am., dus 5% van de normale waarde. Bij elk gekocht aandeel wordt daarenboven een vol aandeel cadeau gemaakt.

***

De West van 9 Juni bespreekt de voorgenomen uitbreiding van de bacoven-drogerij op de plantage Kroonenburg. Wanneer de nieuwe installatie gereed is zullen ongeveer 8000 bossen bacoven per week verwerkt kunnen worden, het tienvoudige van de tegenwoordige hoeveelheid.

Speciale inrichting tot het vervaardigen van OVERHEMDEN en ONDERGOEDEREN, naar maat of volgens model.

G. Lörcher

DEN HAAG, Hoogstraat 32-32a.

ALLE præparaten der firma **KRAEPELIEN & HOLM** te Zeist, dus ook de Salmiak-Pastilles en Mentha-Pastilles, zijn uitsluitend verkrijgbaar in origineele verpakkingen waarop de naam **KRAEPELIEN & HOLM** voorkomt; men late zich dus geen minderwaardige namaak in de hand stoppen.

Passage, Expeditie, Assurantiën.
TELEPHOON 3969.
PRINSESTRAAT 17.
DE VRIES & CO.
der wereld door de Firma
Verzendt Uwe goederen naar alle deelen.

MAISON DROUOT

□ □ DEN HAAG □ □
LANGE HOUTSTRAAT 7 en 2. - TELEF. 753.
GROOTSTE INRICHTING
TOT COMPLETE MEUBILEERING
BEHANGERIJ - STOFFEERDERIJ - EIGEN
MEUBELFABRIEK - ANTIQUITEITEN EN
□ □ KUNSTVOORWERPEN. □ □

BERLIJN.

HOTEL HOF VON HOLLAND, LOUISENSTRASSE 38.

HET EERSTE EN EENIG HOLLANDSCH HOTEL IN BERLIJN.
Kamers met 1 Bed van Mark 2 af, met 2 Bedden van Mark 4 af.
5 min. van BAHNHOF FRIEDRICHSTRASSE.
3 " " UNTER DEN LINDEN.

Minzaam aanbevelend, J. VAN VEELLEN.

Gescher & Kemper

DEN HAAG - VLAMINGSTRAAT 22.

Tapijten - Meubelen

MAGAZIJN INSULINDE

62 SPUISTRAAT. - Telefoon 3687. - DEN HAAG.

Beslist goedkoopst en solidst adres voor Dames-Heeren- en Kinder-Undergoederen. — Onze prijzen zijn ver beneden elke concurrentie.

SPECIAL INGERICHT voor Indische Families.

Tot dusver vinden de gedroogde Surinaamse bacoven gereeden afzet op de Europeesche markt. Er is goede hoop, dat ook grootere aanvoeren afzet zullen vinden. De West teekent hierbij aan, dat, al blijft de uitvoer van bacoven in verschen staat bestaan, het van groot belang is een inrichting te hebben, die de bossen opkoopt, welke voor zeetransport niet geschikt zijn.

Uit de N. R. Ct. van 24 Juni, Avondblad B, deze mededeeling onder het hoofd: Wetenschappelijke berichten:

Een aantal hoogleeraren en oude studenten van de geneeskundige faculteit te Parijs nemen op het oogenblik proeven met een nieuwe behandeling van melaatschheid. De lepra-bacil wordt daarbij door koolzuur, dat op — 80 gr. Celsius afgekoeld is, gedood. Kort na de behandeling vormt zich reeds een gezonde, nieuwe huid en valt de oude melaatsche huid af.

Eenige Fransche geneesheeren hebben de nieuwe geneeswijze op het eiland Molokai van den Sandwich-archipel bij 700 lepra-liders, naar het heet met goeden uitslag, toegepast. Verdere proefnemingen zullen moeten aantoonen, of de nieuwe behandeling de ziekte werkelijk duurzaam geneest.

Bij Kon. besluit van 24 dezer is, met ingang van 1 Augustus, tot gouverneur van Suriname benoemd W. D. H. baron van Asbeck, thans kapitein ter zee, aan wien als zoodanig, met ingang van 26 Juli, eervol ontslag is verleend.

Zij, die met de West van 6 Juni de benoeming van Dr. D. Bos tot gouverneur van Suriname het beste resultaat van de komst van de Suriname-commissie zouden achten, zien dus hun wenschen niet bevredigd.

WAT DE INLANDER ZEGT.

Het gering aantal aanvragen tot toelating op de Opleidingsschool voor Inlandsche Rechtskundigen. — In Het Koloniaal Weekblad van 25 Mei 1911, No. 21, werd aan de hand van Het Onderwijs medegedeeld, dat voor den nieuwen Cursus der Opleidingsschool voor Inlandsche Rechtskundigen zich slechts zes kandidaten hadden aangemeld en dat dit feit zou wijzen op de weinige animo, welke bij het Inlandsch element in Ned.-Indië zou bestaan zich tot Inlandsch Rechtskundige te bekwamen.

Iemand, die zich „Loemajan” noemt, tracht in de Pemberita Betawi van 26 April 1911, No. 42, voor dat verschijnsel eene verklaring te geven, en wijst er op, hoe, behalve een eigenaardige gedachtingang bij den Inlander, dikwijls ook het bijgeloof een voorname rol speelt, waardoor de best bedoelde regelingen, in zijn belang genomen, niet altijd ingang vinden en eerst dan tot haar recht komen, wanneer men de goede werking daarvan in de praktijk met eigen oogen heeft waargenomen.

De schrijver houdt daarbij het oog gericht op de opleidingsscholen voor Inlandsche onderwijzers, Inlandsche artsen, enz., welke onderwijsinstellingen in den beginne eveneens met moeilijkheden hebben te kampen gehad, doch die later uitstekend zijn geslaagd, toen men zag, dat aan de opleiding werkelijk groote voordeelen verbonden waren. Zelfs bestaat er thans een zekere wedijver om op die inrichtingen geplaatst te worden.

Bij de beoordeeling van het verschijnsel, dat zich zoo weinig kandidaten voor de opleiding op de school voor Inlandsche Rechtskundigen hebben aangemeld, moet niet uit het oog worden verloren de omstandigheid, dat het programma van toelating op die school veel zwaardere eischen stelt dan dat van hare zusterinstellingen, alsook dat de kosten van opleiding voor de ouders aanzienlijker zijn en dat het bovendien niet vaststaat, dat de afgestudeerden geldelijk beter af zullen zijn dan hunne kameraden van de andere onderwijsinrichtingen.

Wel is waar heeft de Regeering toegezegd, dat de afgestudeerden van de opleidingsschool voor Inlandsche Rechtskundigen zullen kunnen worden aangesteld tot klerk van den Landraad, griffier dan wel lid van den Landraad, enz., doch ten aanzien van het bedrag der bezoldigingen en omtrent den tijd, welken men zoo ongeveer in de lagere rangen zal hebben door te brengen, bestaat nog niet de minste zekerheid. De Inlandsche ouders wenschen daarom eerst eens de kat uit den boom te zien, meent schr.

Het lijkt echter geen twijfel of die ouders zullen z. i. op den langen duur wel bemerken, dat de oprichting van de Opleidingsschool voor Inlandsche Rechtskundigen waarlijk geen maatregel is van de Regeering, die tot nadeel zou moeten strekken van de Inlandsche maatschappij, zoodat men wel mag aannemen, dat geleidelijk meer aanvragen tot toela-

ting zullen binnenkomen, zoodra het vertrouwen in de Regeering ten deze voldoende sterk ontwikkeld zal zijn.

Het volksverloop uit de Residentie Riouw. — In de Pemberita Makassar van 22 April 1911 no. 43 is een bericht uit de Straits-Times overgenomen, dat vele woningen welke buiten de eigenlijke hoofdplaats Singapore zijn gelegen en reeds geruimen tijd ledig stonden, thans zijn betrokken door lieden uit de Residentie Riouw, die, blijkbaar, na de afzetting van den Vorst door de Ned.-Ind. Regeering, den door hen als legaal beschouwd bestuurder wenschen te volgen.

Het zielen aantal is dientengevolge te Singapore aanzienlijk toegenomen, terwijl de huurprijzen der woningen belangrijk zijn gestegen.

De meeste dier overgekomen lieden wonen in Kallang, Tangonkatong en Poeloe Brani. Menschat hun aantal op 5000.

Atjeh. a. De Bintang Atjeh.

Te Kota Radja is onlangs een Maleisch nieuwsblad met bovenstaanden naam verschenen, onder leiding van Dja Endar Moeda als verantwoordelijk redacteur.

Het stelt zich ten doel langs geleidelijken tweg den intellectueelen vooruitgang van den lezer te bevorderen, meer in het bijzonder de Inlanders van Sumatra's Noordpunt, Oost- en Westkust.

Met uitzondering van Zon- en feestdagen, wordt het blad tweemaal in de week uitgegeven, n.l. des Maandags en des Donderdags. De abonnementsprijs bedraagt f 6.— per jaar. De drukker is de Atjeh-Drukkerij en Boekhandel.

Zoowel de administratie dezer instelling als de redacteur wekken in hun voorwoord het publiek op om, door het nemen van een abonnement op hun blad, hunne onderneming, ook ter wille van de goede zaak, te steunen.

b. Atjeh's vooruitgang. Volgens het ons toegezonden nummer van de Bintang Atjeh kan thans op Atjeh op menig lichtpunt worden gewezen. Niet alleen dat de bosschen en vroegere vlakten in bebouwde gronden worden omgezet, maar bovendien toont de Atjeher zich zeer ijverig bij den aanleg van tuinen, sawahs en vischvijvers.

De terreinen langs het zeestrand worden in erfpacht uitgegeven en Atjeh meer en meer bezocht door particuliere personen, voor doeleinden van land- en mijnbouw.

De Atjeher toont een uitstekend veehoeder te zijn die veel hart heeft voor zijn vee. Tal van koebeesten kunnen te Medan (Oostkust van Sumatra) van de hand worden gezet, terwijl de veestapel bovendien nog plaatselijk in de behoefte aan vee voorziet. Tijdens de vorige leverantie van vee voor de garnizoenen in Atjeh, moest dit van Bali, Padang of Penang worden betrokken, doch thans wordt dit plaatselijk aangeschaft.

Men zal evenwel nu voorzieningen moeten nemen, meent het blad, want als men voortgaat op de wijze zooals thans geschiedt, dan laat het zich aanzien, dat binnen korten tijd de veestapel niet meer aan de plaatselijke behoeften zal kunnen voldoen.

WAT DE CHINEES VERTELT.

Een oordeel over den vooruitgang der Chinezen in Ned.-Indië. Bah Tegoeh geeft in de Djawa Tengah van 10 en 11 April 1911, no. 80 en 81 als zijne meening te kennen, dat de Ned.-Indische Chinees in den laatsten tijd er wel op vooruit is gegaan en dat de Chineesche toestanden in het algemeen zijn verbeterd. Daarbij herinnert de schrijver o.a. aan het feit, dat vele Chineezee, tengevolge van het genoten onderricht in de Nederlandsche, Engelsche en Fransche talen, thans in de gelegenheid zijn veel gemakkelijker dan vroeger zich algemeene kennis eigen te maken, voorts dat vele mannen zich van hun dure en bewerkelijke haarvlecht hebben kunnen ontdoen en zich thans kunnen kleeden in de Europeesche dracht, die veel minder kostbaar is dan de Chineesche. Dat dit verschil aanzienlijk is, blijkt uit het feit, dat men zich voor f 7.— een behoorlijk stel Europeesche kleeding kan aanschaffen, terwijl men voor één Chineesche plunje al spoedig van f 25 tot f 40 moet betalen.

Ook hebben de Chineezee te Soerakarta, sedert de laatste drie jaren, de kostbare plechtigheden bij de reboetanfeesten prijsgegeven en afgezien van het branden van papier, dat, volgens de Chineesche volksbegrippen, tijdens het bestaan hiernamaals, in geld wordt omgezet.

Deze laatste feiten zouden dus wijzen op een begin van uitvoering om met het thans nog sterk bestaande bijgeloof af te rekenen.

De meening trouwens dat dit bijgeloof zijn tijd heeft gehad, vindt ook uiting in het streven van den modernen Chinees om het dagelijksche dure onder-

PEEK & CLOPPENBURG
 - Wagenstraat 12-14-16 -
 Spuistraat 13 - DEN HAAG.
 VERDER IN ALLE STEDEN.

□ HEEREN- en KINDERKLEEDING □
 □ UITRUSTINGEN □
 □ HOEDEN HEMDEN ONDERGOEDEREN □

C. FORTMANN,
SPIJSTRAAT 10, DEN HAAG.

GROOTSTE KEUZE
 in TAFELSERVIEZEN, GLASWERK, LEPELS, VORKEN,
 :- MESSEN, LUXE en HUISHOUDELIJKE ARTIKELEN. :-
 Verzendingen onder garantie van gave overkomst.

H. ZUMPOLLE - 's-Gravenhage
VEENESTRAAT 29 - Teleph. 4105.

KOFFERS, TASSCHEN, LEDERWAREN.
 Grootste en meest gesorteerde Magazijnen
 in NEDERLAND.

Vraagt GEÏLL. PRIJSCOURANT.

EERSTE ROTTERDAMSCHER ROTTERDAM,
 Oudehavenkade No. 1, Plan C.
 Hoofdvertegenwoordiging in Nederl.-Indië:
 De Heeren VAN HEUSDEN en MEES,
 Kali-Besar, Batavia.
 Zeer vrijgevege Polisvoorwaarden.

VERZEKERING.

BREDA.
BOSCHRIJKE OMGEVING.
WONINGINRICHTINGEN
 in huur.

Groote Markt 50. **P. HEIJMAN.**

F. L. VAN BOMMEL,
VLAMINGSTRAAT 8-10 - DEN HAAG.
 TELEFOON 5501.

DAMES- EN HEEREN MODE-ARTIKELEN
HANDSCHOENEN
 Speciale Afdeling Heerenhoeden en Petten

HOTEL VAN ZEBEN - CAFÉ-RESTAURANT,
Wagenstraat 44, TEL. 411. DEN HAAG.

LOGIES met ONTBIJT vanaf f1.50, PLAT DU JOUR van 12-2 uur à f0.50, DINERS vanaf f0.80 en hooger van 4½-7½ uur. Restaurant à la Carte gedurende den geheelen dag.
 Aanbevelend, v. ZEBEN.

houd van den Twapakong maar af te schaffen en de prachtige en kostbare uithangborden aan muren en aan weerskanten van de deuren naar de rommelkamer te verwijzen.

Schrijver is echter van meening, dat de tijd voor den eerstgemelden maatregel nog niet is aangebroken, aangezien nog zoovele Chineezzen gehecht zijn aan hun voorvaderlijken godsdienst en nog te bevreemd zijn voor de wraak van den Twapakong.

In elk geval zouden de vrijkomende gelden nuttiger besteed zijn aan instellingen, die den Chineezzen kunnen ontwikkelen en hem in staat stellen beter den strijd om het bestaan vol te houden. Tevens zou daardoor veel tijd beschikbaar komen, die nuttiger dan thans kan worden besteed.

Dat de Nederl.-Indische regering tot den gewijzigden toestand heeft bijgedragen, valt niet te loochenen, zegt schrijver. In de eerste plaats door de oprichting van onderwijsinstellingen en in de tweede plaats door het verleenen van meer vrije beweging aan den Chineez.

Aleen aan het verzoek der Chineezzen om afschaffing van de instelling der Politierol, is nog niet voldaan, doch wellicht, dat te eeniger tijd nog wel aan dien wensch zal worden tegemoetgekomen, zoodra het blijkt dat de Chineez zich beter dan thans aan Westersche toestanden en begrippen heeft kunnen aanpassen. Schrijver stelt daarom in het belang van de ontwikkeling van den Chineezschen stam voor, dat zijne landgenooten in het bijzonder hunne aandacht zullen schenken aan de vier navolgende voornamelijk maatregelen:

- 1e. het in zich opnemen van het Westersche intellect;
- 2e. afschaffing van alle bijgeloof;
- 3e. coöperatie op elk gebied;
- 4e. verspreiding en opvolging van nuttige hygiënische wenken.

Ontevreden stemming der Chineezzen ter hoofdplaats Soerabaja. Volgens een bericht, voorkomende in de Djawa Tengah van 20 April 1911 no. 86, is de politie te Soerabaja thans met kracht opgetreden tegen den speelduivel daar ter plaatse.

Zij had reeds langen tijd haar oog gevestigd op de clandestiene speelhuizen te Kepsan en gang Boenbio, maar welke listen de politie ook te baat nam met het doel de spelers te vatten, niets slaagde. Steeds waren deze haar te slim af.

Zelfs één der ijverigste politiecommissarissen had ten deze geen succes en zijn geduld verliezende, liet hij op den 12en April 1911 des avonds ten 5 ure, plotseling Kapsan en gang Boenbia door een vijftigtal politieagenten omsingelen, met het gelukkig gevolg, dat een drietal Inlanders en een Chineez konden worden gevat.

De andere aanwezigen wisten zich bij het zien van de agenten uit de voeten te maken.

Tot zoover is deze zaak in orde, doch wat als minder regelmatig wordt beschouwd, is de lang niet geringe lichamelijke belangstelling, welke de gearresteerden van de zijde der politie moesten onder vinden. De Chineez werd onder luid gejuich van de agenten opgejaagd, hetgeen al het karakter droeg van zekere onoordeelkundig vijandige stemming, geringschatting ten opzichte van het Chineesche element in het algemeen, en daarna half dood geslagen. Waar onderwerpelijk slechts sprake is van 'n overtreding, daar komt, volgens de Chineezzen, zulk een ruw optreden van de politie niet te pas, bovendien loopt het gerucht, dat de Chineez in kwestie zelfs niet eens aan het spel deelnam. Door liefdevolle belangstelling van eenige landgenooten, is hij onder geneeskundige behandeling gesteld.

In een en ander hebben de Chineezzen ter hoofdplaats Soerabaja aanleiding gevonden plaatselijk een oproep te doen bij de landgenooten en hunne geldelijke offervaardigheid in te roepen, ten einde de noodige gelden in te zamelen en deze ter hand te stellen aan een advocaat, wien verzocht zal worden aan den gewonden Chineez juridischen bijstand te verleenen.

De schrijver, S. T., wekt een ieder op die actie met een geldelijke bijdrage te steunen, want zegt hij, als men van de zijde van het Chineesche element lijdelijk in zulk een grof optreden berust, dan staat den Chineez in Ned.-Indië in de toekomst nog veel ruwere bejegening te wachten.

Ter hoofdplaats Semarang gaf de politie eveneens blijk van haar activiteit ten deze.

Zij wist een tweetal Chineezzen en een viertal Javaansche clandestiene spelers te vatten. Doch die arrestatie geschiedde langs legalen weg; over een onhebbelijke bejegening door de politie aldaar werd niet geklaagd.

Medewerking. De Bat. bladen der jongste mail vermelden: Onder de Chineezzen zal een commissie worden benoemd, om na te gaan, in hoeverre de aanbevolen maatregelen omtrent reinheid der gebouwen en verdelging van ratten worden nagekomen.

Feest te Madioen. Men schreef 3 Juni jl. aan het S. H. blad:

De verleden jaar tot ridder der Oranje-Nassau-Orde benoemde houhandelaar Njo Kie Siong wil den 10en Juni a.s., blijkens een communiqué aan zijn Europeesche sobats, ook buiten Madioen het ridderfeest vieren, tegelijk met de bruiloft van zijn dochter. De oude richard is blijkbaar erg ingenomen met zijn decoratie.

Van Vreemde Koloniën.

HET BRITSCH RYK.

Wanneer Groot-Brittannië een nationaal feest viert, zorgt het daaraan luister bij te zetten door een ruime plaats af te staan aan Indië, dat den koning mede de keizerskroon heeft doen toedenken, en aan de andere onderhoorigheden van overzee. Bij de kroning van George V heeft de tegenwoordigheid van de eerste ministers van Australië, Nieuw Zeeland, Zuid-Afrika, Canada en New Foundland een nummer van bijzondere betekenis gebracht in de groote vertoeningen, welke in velerlei vorm gegeven zijn. Maar in den reusachtigen optocht, die aan de openbare plechtigheid verbonden is geweest, trokken toch andere koloniale groepen meer de aandacht, en vormden deze zelfs de meest schilderachtige, meest schitterende, tevens meest vreemde gedeelten van de cavalcade; het waren die van „the Indian procession”. Daarin waren afdelingen der kleurrijke uniformen van het Inlandsche leger, maar vooral vorkelden en glansden in goud, edelgesteenten en kleedpracht de Maharaja van Patiala, de Rajadhiraja van Shahpoera, de Rajhoemar Sirdar Singh, Generaal Goeroeam Singh, de Gaekwar van Baroda, en anderen, waaronder nog de Begum van Bhopal te vermelden is, als eerste vrouw van een Indisch vorsténhuis, die aan een kroningsoptocht in Londen heeft deelgenomen.

Hebben de deelen van het verre Britsche rijk zoo in Londen meegedaan aan de huldiging, in alle steden hebben ginds bovendien nog feestelijkheden plaats gehad; van de berichten daarover zullen wij slechts één weergeven, omdat dit, naar wij meenen, iets nieuws biedt. Maar eerst herinneren wij er aan, dat Indië bovendien groote feesten organiseert om het vorstenpaar in het laatst van dit jaar persoonlijk te huldigen als het zijn Oostersch keizerrijk zal bezoeken. Het nieuw bedachte nummer, waarop wij doelden, betrefte de eerste steenlegging van een nieuw groot Zeeman's- en Vischershuis te St. Johns in Newfoundland.

Dit was de eerste daad van den nieuwen vorst na de kroning. George V begaf zich, na zijn terugkeer van Westminster in Buckingham Palace, naar de koningskamer, waar hij, in tegenwoordigheid van de koningin, den prins van Wales en andere leden van de koninklijke familie, door op een electrisch toestel te drukken, den eersten steen, bestemd voor het naar hem te noemen instituut aan gene zijde van den Atlantischen Oceaan, op zijn plaats deed kantelen. Te St. Johns stonden de autoriteiten, genoodigden en belangstellenden bij de plek, en leidde de gouverneur Sir Ralph Williams, de verdere plechtigheid toen, op den bepaalden tijd, de steen inderdaad zich, als uit zichzelf in beweging zette, om zich volgens des vorsten wil op zijn vaste plaats te gaan metselen.

Van meer dan een zijde zijn bedenkingen en waarschuwingen vernomen tegen de voorgenomen *vermindering van de Inlandsche strijdkrachten* in het Indische leger. Wij hebben den weergalm hiervan in ons weekblad gegeven. The Times of India (M. Ed. 10 Juni) komt nu op tegen het schermen met het gevaar van buiten- en van binnenland zonder zich in ernst te verdiepen in de vraag of inderdaad geen verandering heeft plaats gehad en in hoever die tot een beperking der legersterkte mag leiden. 't Leger is in zijn tegenwoordige organisatie en in deeling grond op de onderstelling dat de waarschijnlijke vijand Rusland zou wezen en de strijd Noord-Afghanistan als hoofdtooneel zou hebben. De verhoudingen zijn gewijzigd. Een Britsch-Russisch tractaat opent vooruitzicht op nog verdere betering in deze richting. Het blad meent dat evenzeer als het prijzenswaardig is geweest met de dreigende gebeurtenissen rekening te houden, een goede politiek het land nu niet op lasten zal laten ter bescherming tegen gevaren die niet meer bestaan. Om in dezelfde lijn door te gaan moet de regering niet de troepenmacht onveranderd laten, maar zich weer afvragen hoe de sterkte en de in deeling nu moet worden in verband met de grenskwestiën en den loop der zaken aan de Perzische golf. Daarnaast wordt er op gewezen, hoe de stammen, die zelf tot rust en vrede gebracht zijn, en geen contingent meer leveren voor het leger, hun strijdvaardigheid verliezen, het-

P. ABRAHAMSON,

HOFJUWELIER,

VEENESTRAAT 27. SPUISTRAAT 56/58. PRINSESTRAAT 34.
Tel. 2515. Tel. 40. Tel. 2823.

— DEN HAAG. —

INKOOP tot de hoogste waarde van INDISCHE BRILLANTEN, DIAMANTEN, GOUD, ZILVER en PLATINA. TAXATEUR.

Voor gemeubileerde Woningen

wende men zich tot de Firma

N. V. ^{V.H.} CORSMIT BROSSOIS & Co.

Bezuidenhout no. 1 - Tel. 811 & 6423

die altijd Woningen beschikbaar heeft

-- om direct te betrekken. --

Meer dan 100 tevredenheidsattesten ter inzage

A. SCHARENBERG,

HOFLEVERANCIER.

NIEUWZILVER- EN NIKKELWERKEN

HUISHOUELIJK LUXE

TELEPH. INTERC. 2443.

HOOGSTRAAT 15, - 's-GRAVENHAGE.

HOYMAN & SCHURMAN.

Passages zonder verhooging van kosten te bespreken naar: Oost- en West-Indië, Noord- en Zuid-Amerika, Afrika, Australië, Engeland, Japan, China, enz.
Plezierreizen met speciale plezierbooten naar Noorwegen per Hamburg-Amerika-Lijn en P. N. O.
Assurantie, expeditie, informaties, enz.

M. J. MEERTENS,

Piet Heinplein 1. -- Telefoon 3218.

DE BAS & Co., Bankiers

NOORDEINDE 64c :: 's-GRAVENHAGE

belasten zich met alle BANKZAKEN.

— SAFE-INRICHTING. —

Hotel-Pension INSULINDE.

Pension- en Hotel-verblijf,
Bankplein 2, Tel. Int. 1486,
DEN HAAG - (HOLLAND).

A. J. VELLEKOOP,

— ENGLISH TAILOR. —

Uitrustingen voor Oost- en West-Indië.

REGENTESSELAAN 74,

— 's-GRAVENHAGE. —

RIJWIELEN.

DE GLORIE VAN HOLLAND.

::: PRIJSCOURANT GRATIS EN FRANCO. :::

DESGEWENSCHT GEMAKKELIJKE CONDITIES.

COLUMBUSSTRAAT 76. - Tel. HAAG 2643. - Kantoor 8-6 uur.

H. W. DOHNA, Civ. Ingenieur, Fabrikant.

geen niet al te zeer in de hand gewerkt mag worden, in een land dat nog niet mag verwachten zijn weg door de geschiedenis te kunnen banen zonder over een deugdelijk Inlandsch leger te beschikken.

De vruchtenoogst in Australië is bijzonder overvloedig. Tasmania en Queensland bereiden zich voor op een kolossalen uitvoer naar Londen en Amerika.

HET DUITSCHE GEBIED.

Zuid-Afrika. In 1910-'11 zijn in de omgeving van Luderitzbucht 800.000 karaat diamant verkregen, tot een waarde van 21.400.000 Mark. 97% is naar Antwerpen, 3% naar Duitsland gegaan. Hoewel de opbrengst aan 18 maatschappijen ten goede komt, is 93.2% van de 5 voornaamste firma's afkomstig.

De gemaakte winst bedroeg 688.000 Mrk. Hiervan 34000 voor het reservefonds, 50000 dividend (10%) voor de op de aandelen gestorte gedeelten, 200000 aan de fiscus (politie, douanen, enz.), blijft te verdeelen 403600 M.

Samowa. Een Duitscher had in een plaatselijk blad artikelen geschreven tegen de vrouwen van gemengd bloed en de huwelijken met kleurlingen. De dames van Apia hebben vergaderd en het besluit genomen haar beleediger te straffen. Zij trokken in groot aantal naar zijn woning. De politie bracht hem in de gevangenis in veiligheid. Ook deze werd door de amazones belegerd. Door bedreiging met geweervuur verdreven, begaven zij zich naar den wv. gouverneur, zware straffen eischende voor den snoodaard. De echtgenooten belegden op hun beurt een vergadering en vroegen de verwijdering van den schuldige. Deze is inderdaad aan boord gebracht van een voor vertrek gereed liggend stoomschip!

PORTUGAL.

De Gouv. Gener. van Portug.-Indië, Dr. Conceiro da Costa, was door Lorenzo Marques, waar hij zeer populair is, tot afgevaardigde in de nieuwe volksvertegenwoordiging gekozen. Het republikeinse bewind had intusschen bepaald, dat geen gezant of gouv.-gener. lid van het parlement mag zijn. Nam hij de keuze aan, dan moest hij het traktement, verbonden aan zijn positie te Goa, prijs geven. De regering verzoekt hem liever te Goa te blijven; hiertoe heeft hij nu ook besloten.

FRANKRIJK.

Wij verheugen ons in Nederland in het bezit van een vereniging voor tentoonstellingsbelangen, die haar werkzaamheid tot nu toe echter beperkt heeft, tot het bevorderen van de deelname van Nederland aan tentoonstellingen. Zoodra het besluit tot deelname door de regering genomen was, trad de vereniging terug, de behartiging der belangen van de Nederlandsche inzenders, de organisatie, uitvoering, enz. nam zij niet onder haar bemoeienissen op. Voor ons ligt (La Dépêche Col., 28 Jun) het verslag, uitgebracht in de jaarlijksche algemeene vergadering van le Comité national des expositions coloniales en France, aux colonies, à l'étranger, over 1910; naar het ons voorkomt, is uit de werkwijze van dit comité voor onze Nederlandsche vereniging en voor onze regering wel wat te leeren.

Het regelings-comité voor de Brusselsche tentoonstelling, gekozen uit het bestuur, had den senateur Saint-Germain tot voorzitter. De uitvoering van het opgemaakte programma werd zeer in de hand gewerkt, doordien de eerste onder-voorzitter van het nationaal comité zelf, de heer G. Schwob, als regeringscommissaris voor de koloniën werd aangevoerd. Dit was, als het ware, de officieele erkenning door de regering van de goede werking van het nationaal comité.

Geleerd door de ondervinding, opgedaan bij de Franco-Britsche tent. van 1908, waren van Juli 1909 af reeds comité's ingesteld, die over de toelating en de inrichting der deelnemingen te oordeelen hadden. Dit was de inzet tot een stelselmatigen arbeid, die de Fr. koloniale afdeling volkomen gereed deed zijn op den dag der opening van de tentoonstelling, den 23en April.

Was het tentoongestelde in 4 groote groepen verdeeld: invoer, koloniale producten, koloniale materialen, uitvoer, voor de samenbrenging beijerden zich provinciale commissiën, die den arbeid voor de koloniën verrichtten, voor zoover deze in het moederland kon plaats hebben. Zij brachten het tot bijna 800 deelnemers.

De tentoonstelling te Brussel was nog niet gesloten, toen het nationaal comité zich al weer aan den arbeid te zetten had voor die van 1911 te Roubaix. Hier had het te werken zonder steun van de regering, geheel aangewezen op eigen middelen. Het heeft

nu 950 exposanten gevonden, en een budget gemaakt, dat in uitgaven en ontvangsten aardig sluit.

Intusschen kreeg het comité national het verzoek van de regering om in het Handelsmuseum te Triëst een tentoonstelling te organiseren van voortbrengselen der Fransche koloniën, die daar inderdaad voor den winter van 1911-1912 geopend zal worden.

De vereniging, die pas vier jaren oud is, doet dus wel practisch werk, en daar de exposanten en de commercieelen in het algemeen goede verwachtingen van haar bemoeienissen hebben, vindt de financiële kwestie, die bij de organisatie en wijze van werken onzer Nederlandsche vereniging zooveel zorgen baart, van zelf haar oplossing.

Konden wij in het vorige nummer melden, dat de ministerieele crisis in België den minister van koloniën, Renkin, op zijn zetel had gehandhaafd, wij hadden voor Frankrijk hetzelfde verwacht voor den minister Messimy, die in de weinige maanden, waarin hij de portefeuille van koloniën in handen heeft gehad, verschillende doortastende maatregelen genomen heeft. Het is echter anders verlopen. De oud-officier Messimy is wel aangebleven, maar heeft zich laten overreden de leiding van het departement van oorlog op zich te nemen. Zijn vervanger, de ingenieur Lebrun, lid van de Kamer, nog geen 40 jaar oud, is een man met veelzijdige talenten, maar zonder eenige aanwijzing van de bekwaamheden, die waarborgen geven voor de goede uitvoering van het door hem uitgesproken voornemen om de politiek van zijn voorganger door te zetten.

Chef van kabinet is onze voormalige landgenoot van Vollenhoven geworden, die in verband hiermede dus niet zijn bestemming naar Afrika zal volgen.

Meermalen is de beperking van 't aantal advocaten, gerechtigd om als verdedigers op te treden in Indochina, afgekeurd. Thans heeft een presidentieel decreet deze beperking opgeheven, maar het recht om zich als advok.-verded. te vestigen anderzijds beperkt tot hen, die 25 jaar oud, meester in de rechten zijn, gedurende minstens 2 jr. in jurid. werkring, en minstens 3 jr. secretaris van een advok.-verded. in de kolonie zijn geweest.

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

Tijdschrift van het Bat. Gen. voor K. en W.

Dr. N. J. Krom, de leider van het archaeologisch onderzoek op Java en Madoera, opent de nieuwe afl. van het Tijdschr. voor Ind. Taal-, Land- en Volkenkunde met eene beschrijving over het „Restaureeren van oude bouwwerken”, naar aanleiding van een studie over dit onderwerp in het Bulletin van den Ned. Oudheidk. Bond.

Een volgend opstel, van Dr. D. A. Rinkes, is getiteld: De heiligen van Java. II. Seh Siti djenar voor de inquisitie.

Eene bijdrage tot de kennis van het oude Soenda levert de heer C. M. Pleijte door eene beschouwing van het jaartal op den Batoe-Toelis nabij Buitenzorg (met kaartje en afb.) De heer Pl. toont hierbij o.m. aan, dat het rijk Pakoean Padjadjaran gesticht moet zijn in pl.m. 1532 A. D. en niet in pl.m. 1132 A. D., welk jaar, op gezag van wijlen K. F. Holle, algemeen als stichtingsdatum aangenomen werd.

Behalve bovengenoemde geleerde bijdragen, geeft deze afl. nog een uitvoerige „Nota, bevattende eenige gegevens betreffende het landschap Mamoedjoe” (Celebes).

Notulen van het Bat. Gen. voor K. en W.

Afl. 3 en 4 van deel 48 der Notulen der vergaderingen van het Bataviaasch Genootschap, bevat vooreerst de verslagen der directievergaderingen van Juli-Dec. 1910, en voorts als Bijlagen: mededeelingen over aanwinsten der verschillende verzamelingen van het Genootschap, zoomede een opstel van Dr. N. J. Krom, getiteld: De jaartallen van Tralaja (bij Modjokerto).

In de Notulen worden allerbelangrijkste mededeelingen gedaan. Zoo wordt bijv. in de vergadering van 17 Oct. een schrijven van den heer Rouffaer voorgelezen, waarin deze meldt in de binnenlanden van Soembawa een oud-Javaansche inscriptie te hebben ontdekt, welke vondst kan leiden tot opheldering van vele duistere punten in de oude geschiedenis van dat eiland.

Een studie over Emanuel Rodenburg.

In het Negende jaarboek 1911 van de vereniging Amstelodamum heeft de heer J. F. L. de Balbian Verster een belangrijke, gedeeltelijk uit de archieven geputte, studie geleverd over den Amsterdamer

L. J. VAN DER MEER JR.

MAGAZIJN van
Gemaakte Heerenkleeding
en Kleeding naar maat.

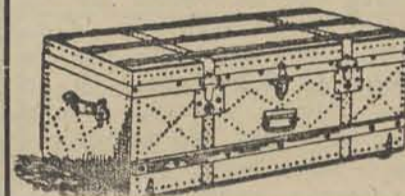
26A HOOGHE WESTEINDE.

TELEFOON 4018.

SOLIDE QUALITEITEN.

BILLIJKE PRIJZEN.

W. POPPINK, :: :: TELEFOON No. 4485.

Prins Hendrikstraat
141-143, Den Haag.
Geheel gepantserde Hutkoffers. Voor het bagageroom, 100 cM lang, 50 cM breed, 50 cM hoog, m. bak f 12.50. Voor de hut 100 cM lang, 50 cM breed, 36 cM hoog, m. bak f 11.50. Voor de hutten der nieuwe booten 100 cM lang, 50 cM breed, 40 cM hoog, m. bak f 12.-

RIPPEN

PIANOHANDEL

PIET HEINSTRAT 42

ELANDSTR. 17 TEL. 4683

VERHUREN

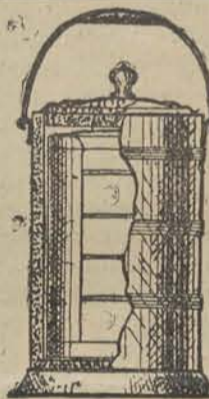
STEMMEN

Vestigt U in NIJMEGEN!

Voor inlichtingen wende men zich aan het SECRETARIAAT van

NIJMEGEN VOORUIT!

M. CROMMELIN, Voorzitter.
ALOYS B. JANSEN, Secretaris.

TELEPHOON
3709.

CROES & Co., Spui 231, DEN HAAG,
METAALWARENFABRIEK.

fabriceeren met steeds toenemend succes hun

Nieuw-Systeem WARM ETENDRAGERS (Koksblak),

voor uitzending van Warmblijvende Diners,

- voorzien van dubbele isoleerende wanden, -

2 3 4 6 personen

f4.- f4.50 f5.- f6.50 per stuk,

dezelve met aluminium binnenwanden

f5.25, f6.-, f6.75 f7.75 per stuk.

Bijbehorende stellen Schaaltes en Deksel

Email f2.25, f2.50, f3.-, f3.50

Aluminium ..... -3.25, -3.50, -4.25, -4.75

Alum. Tusschendeckels -1.- -1.25, -1.50, -2.-

per stel.

Bij groote hoeveelheid speciale prijs.

EXPORT naar OOST en WEST.

PERZISCH IMPORTHUIS LA HAYE.

NOORDEINDE 11. — Téléphone 6008.

Maison la plus ancienne et la plus importante de cette ville, dont les tapis d'Orient, importés directement et garantis authentiques, forment l'Unique Spécialité à l'exclusion de toute imitation.

Réparation des Tapis.

MARTON KULCSAR.

BESCHAAFDE JONGE DAME, a.s. winter naar Oost-Indië vertrekkende, zoekt in aanraking te komen met een FAMILIE, die haar gedurende de reis de verzorging der kinderen zou willen toevertrouwen, tegen vergoeding van reiskosten.

Brieven onder letters „M. B.” aan het BUREAU van dit Blad.

Emanuel Rodenburg, die van 1587—1601 op Bali vertoefde en zich in de bijzondere gunst van den voornaamsten radja of „Koning” aldaar mocht verheugen. De schr. gaf zich bovendien veel moeite, om bijzonderheden over Rodenburg na zijn terugkeer in het vaderland te kunnen vermelden, zoodat mede over diens familie en afstammelingen (waaronder o.m. Mr. Willem Bilderdijk moet worden gerekend), en eindigt, op deze afstamming doelende:

„Als de heer van Teisterbant de geschiedenis van den pionier van Bali, zijn voorzaat, gekend had, zou hij hem ongetwijfeld in meer dan één gedicht hebben vereeuwigd.”

Staatsrecht van Curaçao.

Van de hand van Mr. Dr. H. W. C. Bordewijk is verschenen „Ontstaan en ontwikkeling van het staatsrecht van Curaçao. (Uitgegeven door het Kon. Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned.-Indië). 's-Gravenhage, Martinus Nijhoff.

In dit geschrift geeft Mr. B. geen overzicht van de organisatie en werking van het bestuur der Nederlandsche Antillen onder de West-Indische Compagnie, omdat de in 1901 verschenen studie van den heer J. H. J. Hamelberg, de Nederlanders op de West-Indische eilanden, hierin voorziet, waarom schr. aanvangt met het jaar 1792, het tijdstip van overname der koloniën in eigen beheer door de Generaliteit, met hetgeen daaraan onmiddellijk is voorafgegaan.

Schr. verdeelt die stof in 5 paragrafen, n.l.: I. De jaren 1790 en 1791; II. Het tijdvak 1792 tot 1815; III. id. van 1815 tot 1828 (de drie koloniën); IV. id. van 1828 tot 1848 (de administratieve vereeniging van de koloniën) en V. Het tijdvak na 1848 (de twee koloniën, wettelijke vaststelling van de regeeringsreglementen).

Mr. B. wil zijn werk beschouwd zien als het historische deel en zal later eene bespreking geven van het staats- en administratief recht zelf.

Tijdschrift voor het Binnenl. Bestuur.

Afl. 3 en 4 van dl. 40 (Maart-April 1911) opent met eene levensbeschrijving van den heer R. A. Eekhout (overleden te Soekaboemi, 14 Febr. 1911), door H. Th. Kal.

Onder het opschrift „Vooruitgang of achteruitgang”, bespreekt de heer P. J. F. van Heutsz den huidige economischen toestand der inlandsche bevolking van Java en Madoera. Om de aandacht te vestigen op de meening ten deze van iemand, die ongetwijfeld recht van spreken heeft, nemen wij een klein stukje letterlijk over.

„..... Wij zijn alzo wel vooruitgegaan op beschavend gebied, maar bewegen ons voortdurend sneller op een oeconomisch gevaarlijk pad, omdat onze tochtgenoot — de inlander — zoo snel niet mede kan. En de vele drijvers in Nederland, die na gedane arbeid op hunne lauweren rusten en groote pensioenen genieten van uit Kromo's zak — houden niet op aan te zetten tot ongezonden spoed, die ons, leiders, het allereerst in dat gevaarlijk moeras zal doen terechtkomen.”

Dezelfde schrijver plaatst nog een artikeltje, getiteld „Misverstand”, waarbij hij terugkomt op een tweetal bijdragen van zijn hand, verschenen in de October-afl. van het Tijdschrift B.B., welke handelen over „De oeconomische ontwikkeling van den Javaan” en „Het inlandsch creditwezen”, en die aanleiding hebben gegeven tot misverstaan van enkele zijden.

„Althans” — zegt de heer van Heutsz — „de rubriek „Literatuur-overzicht” van het Koloniaal Weekblad van 5 Januari No. 1, geeft van dat misverstaan met een paar woorden blijk.”

Uit zijn nadere toelichting blijkt, dat wij inderdaad den heer v. H. hebben misverstaan, waartoe wel aanleiding bestond, waar de schrijver zelf thans constateert: „Schijnbare tegenstrijdigheden in beide artikelen zullen — bij eenig nadenken, zeker wel verklaarbaar zijn.”

Overigens: de heer van Heutsz (en andere schrijvers) houde ons onze oppervlakkigheid ten goede; hoofddoel dezer rubriek is de aandacht te vestigen op verschillende publicaties en daardoor mede te werken tot meerdere bekendheid.

Een derde artikel van den heer van Heutsz handelt over „De Regentenvereening”, welke den 15en Maart te Semarang is opgericht. Schr. is met de vereeniging en haar sympathiek streven ook daarom ingenomen, omdat zij bestaat uit regenten van adellijke en van niet-adellijke afkomst, zoo goed als alle regenten op Java en Madoera omvat en daardoor der komende evolutie tot voorbeeld, der Regeering en hare organen van groot nut kan zijn. Wat de vereeniging zelve betreft hoopt hij, dat zij hare psychische en intellectuele krachten niet zal overschatten en bestand zal blijven tegen veel teleurstelling en ontmoediging.

Verder bevat deze afl. nog de volgende bijdragen: Leucaena Glauca (Kemlandingan), door A. Th. L. Salverda. — Adatrecht, door de Commissie van Bijstand. — Uit de Memorie van toelichting op de Indische begroting voor 1911. — Reorganisatie Binnenlandsch Bestuur. — Uittreksel uit een Nota van den Inspecteur van het Inlandsch creditwezen over de werking van de Afdelingsbanken. — Grondhuurprijzen bij de suikerindustrie op Java. — Iets over pest, door D. L. Stibbe (Geschiedenis, verschillende vormen, besmetting door dieren, maatregelen tegen bestrijding).

De „Koninklijke”.

Bij Willemsen en Co. te Rotterdam is verschenen: De „Koninklijke”. De geschiedenis van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Exploitatie van Petroleumbronnen in Ned.-Indië vanaf hare oprichting tot heden.

De „Koninklijke” werd 16 Juni 1890 opgericht, ter overneming van de vergunningen, door Mr. D. de Ruiter Zylker, van het Gouvernement verkregen; haar eerste bestuur bestond uit mannen, die toen ter tijd in groot aanzien stonden. Thans, ruim 21 jaar later, is er zeker geen Nederlandsche onderneming die zoozeer de belangstelling trekt, in en buiten Nederland, als de Kon. Ned. Mij. tot exploitatie van petroleumbronnen. In bovengenoemd, 80 bladzijden beslaand, werk wordt op zaakrijke wijze de geschiedenis dezer machtige vennootschap geschilderd.

Teysmannia.

Inhoud van No. 5, jaarg. 1911: Wederwoord aan Dr. A. W. K. de Jong, met opmerkingen van Dr. de Jong. — Beoordeeling van de tegenwoordige tapmethode voor Hevea, door W. M. van Helten. — Peru-coca, door Dr. A. W. K. de Jong. — Een zonderlinge djerok, door Dr. W. G. Boërsmas. — Bemestingsproef met Perlis-guano, door Dr. A. W. K. de Jong. — Sprokkelingen uit nieuwe publicaties: Sandelhout. — Ziekte-kiemen in planten. — Aetherische oliën. — Zonnebloemen. — Zijde-Surrogaten. Enz.

Bulletin Koloniaal Museum.

[Als No. 47 van het Bulletin van het Koloniaal Museum te Haarlem is verschenen **Zakflora voor Suriname**, 1e gedeelte, door Dr. A. Pulle. Tweede uitgave van het Van Eedenfonds (Amsterdam, J. H. de Bussy).

Dit eerste gedeelte bevat tabellen tot het determineren van de families en geslachten der wildgroeiende en gekweekte Vaatkryptogamen en Phanerogamen, die tot nu toe voor Suriname bekend zijn.

De schrijver hoopt voor een volgend deel te mogen rekenen op daadwerkelijken steun van hen in Suriname, die belangstellen in verspreiding van kennis der flora aldaar. Een hoofdstuk „Wenken voor het verzamelen van planten” laat Dr. Pulle daarom aan den eigenlijken tekst van dl. I voorafgaan.

Weekblad voor Indië. No. 6.

Bijdragen over Indië: De pest. Hoe kunnen wij haar vermijden en bestrijden? door Dr. J. H. F. Kohlbrugge (wordt vervolgd). — Mr. A. Brouwer (benoemd procureur-generaal bij het Hooggerechts-hof) (met portret). — De eerste steenlegging van het station Semarang-Tawang (met afb.), door Mian. — Een spotprent (over de pest, verschenen in de „Telegraaf”). — Indische penkrassen, door Ofoei (vervolgd). — Over dapoers en keukens, door H. W. A. — Vijfde brief van Kappelman. — In het Bijblad voor dames: Hoe moeders haar kinderen moeten bezighouden (vervolgd).

De Indische Mercur.

Inhoud van No. 26: Vezelcongres te Soerabaja. Literatuurberichten, bewerkt onder toezicht van Dr. J. Dekker (vervolgd). — De rietsuikerindustrie in de verschillende landen van productie, door H. C. Prinsen Geerligts (besproken door Dr. A. Wijnberg) — Nieuws uit Java's theedistricten (vervolgd), door Dr. A. W. Nanninga. — Die Pest im Deutsch Ost-Afrika (Ambtlicher Bericht) besproken door Dr. C. H. L. Baelde. — Mededeelingen van het Deli-Proefstation te Medan, door P. Hondius Jzn. — De acte van vertegenwoordiging der Indische mijnwet. — Verslag van de Kamer van Koophandel en Nijverheid te Soerabaja over 1910 (vervolgd). — De Oengaran-waterleiding voor Semarang in aanleg. — Kultuurberichten (Het 50-jarig bestaan van de suikerfabriek Bantool. — De a.s. Vezeltonoonstelling te Soerabaja. — Hevea en Ramboeng op Java. — Kleine mededeelingen (De toekomst van Riouw. — Koelie-werving. — Bureau voor Handelsinlichtingen. Enz.). — Financiële berichten en verslagen, zoodat mede de overige wekelijksche rubrieken.

VERKOOPHUIS

GROOT
HERTOGINNELAAN 103 DEN HAAG
Tramhalte lijn 3 :: VALERIUSSTRAAT.

Eenig adres voor hen die zich goed en voordeelig van nieuwe of TWEEDEHANDS-MEUBELN willen voorzien.

DAGELIJKS (ook des Zondags) GEOPEND
van 10—4 uur.

Waterproof!!
Mantels
Jassen.

Speciaal voor de Tropen.

Martin Schiff
36 Hoogstraat
:-: Den Haag. :-:

S. J. ROTTEVEEL,
Galileïstraat 58. — Telefoon 3197.
Koloniale waren, Comestibles.

P. A. W. PHILIPPONA,
41 Hoogstraat - Den Haag.

Specialiteit in TAFELSERVIEZEN.
Garantie van Bijbestelling.

Een Weduwe met dochter (onderwijzeres), wonende op een der beste standen van Arnhem, biedt aan, kinderen en Pension te nemen wier ouders in Indië zijn.
Beste referentiën staan ten dienste.
Brieven onder no. 125 aan het BUREAU van dit Blad.

N.V. Electriche Drukkerij
„Luctor et Emergo”

☪
Telefoon Intercomm. 4424

☪
's-GRAVENHAGE
Amalia van Solmsstraat 2-4

Ten slotte eenige titels van sedert het vorig overzicht ontvangen publicatiën.

Onteigening in de Nederlandsche koloniën. Proefschrift ter verkrijging van den graad van doctor in de rechtswetenschap aan de Rijksuniversiteit te Leiden, door M. de Muinck. Groningen, P. Noordhoff.

De vestiging van de Nederlanders aan de kust van Koromandel. Proefschrift ter verkrijging van den graad van doctor in de Nederlandsche letterkunde aan de Rijksuniversiteit te Groningen, door H. Terpstra. Groningen, M. de Waal.

Het herstel van het Nederlandsch gezag in de Molukken in 1817, naar oorspronkelijke stukken, door P. H. van der Kemp. Derde gedeelte. De bedwijing van den opstand in de Molukken door Schoutbij-Nacht Buyskes (Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned.-Indië. Deel 66, afl. 1).

Onze Oost als land van de toekomst voor onze Nederlandsche jongelui, door J. Sibinga Mulder (Vragen van den Dag. Juli 1911).

De oplossing der Islam-quaestie in Ned.-Indië, door Mr. C. Th. van Daventer. (Dr. C. Snouck Hurgronje, Nederland en de Islam). (Gids, Juli 1911)

Le jardin botanique de Buitenzorg (Java), par E. Lepplae (Bulletin agricole du Congo belge, Juin 1911). Met vele en fraaie illustraties.

Leeszaal HEULSTRAAT 17. DEN HAAG.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, welke dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 9 uur tot 6 uur 's namiddags.

De Planter, Onze West, Sumatrapost, Sumatrabode, Javabode, Bataviaasch Nieuwsblad, De Padan-ger, De Sumatra Courant, De Surinamer Courant, Soerabajasch Handelsblad, Nieuwe Soer. Crt., Deli Courant, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, Het Witte Kruis blad, De Nieuwe Vorstenlanden, De Hofstad, 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften.

Overdruk uit het nogende jaarboek MCMXI van de vereeniging „Amstelodamum”. „Een Amsterdammer als pionier op Bali (Emanuel Rodenburg, 1597—1601), door J. F. L. de Balbian Verster”.

Het transport en verkeer, tijdschrift gewijd aan de belangen bij de scheepvaart, het spoorweg-, post-, telegraaf- en tolwezen enz., onder redactie van A. Verkerk.

Verslag van de Handelsvereeniging te Soerabaja over het jaar 1910.

Jaarverslag van de Vereeniging „Tot Steun” over het jaar 1910.

Zendings-Studie.

Afl. 3 van „Hoe wij steunen en gesteund worden”, orgaan der vereeniging „Tot Steun”.

Mr. G. D. Willink over wijlen professor Dr. G. A. Wilken, door Mr. F. D. E. van Ossenbruggen.

7e Jaarverslag van het „Bureau voor Handelsin-lichtingen”.

No. 2 van de Serie „Mededeelingen voor Land- bouw, Nijverheid en Handel” te Buitenzorg. „What kapok is and what it is used for.”

„De Balata-industrie in Suriname”. Supplement door Fred. Oudschans Denz.

En tal van andere brochures, jaarverslagen, enz.

Vervolg opgave van bladen en tijdschriften welke nieuw ter lezing zijn gelegd in de Leeszaal, Laan v. Meerder-voort 187, Den Haag, die dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 10 uur vóór- tot 6 uur namiddags.

Het Bat. Nieuwsblad t/m 7 Juni; De Locomotief t/m 6 Juni; Het Soer. Handelsblad t/m 3 Juni; De Sumatrapost t/m 7 Juni; De Sumatrabode t/m 9 Juni; Tjahaja Sumatra t/m 8 Juni; Ned.-Ind. Effec-tenblad No. .... niets ontvangen; De Indische Mer- cur No. 27—4 Juli; Kort verslag verg. 2e Kamer St.-G.; Handelsberichten v/h Min. v. Landbouw; De Banier No. 22; Weekblad voor Indië No. 5.

Naamlijst van nieuw toeger. Leden.

	Contributie.
T. Bijkerk, Opz. B.O.W. N.-I., Amsterdam	f 3.—
Dr. P. N. van Kampen, Adj.-afd.-Chef Dep. v. Landb., Amsterdam	„ 4.—
W. Walter, Notaris, Apeldoorn	„ 2.—
K. J. Razelius, Brummen	„ 2.—
N. H. Siewartz van Reesema, Tedaan. Stud., Delft	„ 2.—
S. v. Exter, 1e Lt. Gen. O.-I. L., Diemen	„ 2,50
F. Schütt, Maj. Inf. O.-I. L., 's-Hage	„ 2.—
E. M. Carpentier Aling, Kapt. Gener. Staf O.-I. L., 's-Hage	„ 2,50
F. W. Versteegh, bibitplant. Semar,	„ 2,50
Mevr. de Wed. D. Boele Schlette,	„ 2,50

J. Koops Dekker, Kapt. Inf. O.-I. L.,	„ f 2,50
De Firma De Vries en Co., Passagebureau 's-Hage	„ 2,50
C. H. M. H. Kies, Kapt. Art. O.-I. L.,	„ 2,50
H. E. Pennink Fz., oud-Suiker-Techn.,	„ 2,50
Dr. W. C. Kersbergen, Dirg. Off. v. ge-heid N.-I., Haarlem	„ 2,50
F. W. Koot, Comm. Departement B.B. N.-I. Hees	„ 2,50
Mevr. C. G. Bor-geb. Piepers, Nijmegen	„ 2.—
Anton de Hoog, Boekhouder, Rotterdam	„ 2.—
W. F. Klaare, Direct. v/d Amerik. Petr.-Mij. Rotterdam	„ 4.—
W. Coolsaat Rauschenplat, Volendam	„ 5.—
E. A. Brunings, Directeur plant. Rust en Werk, Paramaribo	„ 2,50
R. J. Rens, Arts, Distr.-geneesh., Paramar.	„ 2,50
J. P. Michielsen, Kol. der Inf., Batavia	„ 5.—
Th. A. L. Heijting, Resident, Djambi	„ 10.—
D. Soennan, firma Donald en Comp., Soera-karta	„ 2,50
G. F. de Bruijn Kops, Resident, Tandjong Pinang	„ 5.—
abon. Dr. Joh. F. G. Boerlage, Berlijn	„ 4.—
P. Out, Boekhandelaar, Koog a/d Zaan	„ 2.—

LEDEN of ABONNÉ's, die het Weekblad niet tijdig ontvangen, of zij die VERHUIZEN worden verzocht hiervan bericht te zenden aan den Administrateur, Verhulststraat 51, Den Haag.

MEDEDEELINGEN.

Van het Dag. Bestuur der Vereeniging:

JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING der Vereeniging „Oost en West” op Zaterdag 8 Juli a.s. ten 2½ uur nam. te 's-Gravenhage, in het gebouw van de afdeling aldaar, Laan van Meerdervoort 187.

Punten van behandeling:

1. Opening.
2. Notulen der vorige vergadering (Zie Koloniaal Weekblad 14 Juli 1910 no. 28).
3. Verslag van de Vereeniging over het jaar 1910 (Zie Koloniaal Weekblad 1911, nos. 5, 6, 8 en 11).
4. Rekening en Verantwoording van het geldelijk beheer (Kol. Weekbl. nos. 24 en 25).
5. Jaarverslag Informatiebureau (Zie Koloniaal Weekblad 1911 no. 16).
6. Idem Studiecommissie (Zie Kol. Weekbl. 1911 no. 16).
7. Voorziening in de vacatures van het Hoofdbestuur. — Aan de beurt van aftreding zijn de navolgende dames en heeren a. Amsterdam, Th. Almerood; b. Apeldoorn, T. Gerdes Oosterbeek; c. Arnhem, L. A. H. Lamie; d. 's-Gravenhage, Mevr. M. ten Bosch—Bosscher, A. B. J. Prakken; e. Leiden, Prof. Mr. J. E. Heeres.
8. Benoeming der Commissie tot onderzoek der Rekening en Verantwoording.
9. Begroting 1912;
10. Onderwerpen voorgebracht door de afdelingen.
11. Hetgeen verder ter tafel zal worden gebracht.

E. VAN ASSEN, Secretaris.

De maandelijksche samenkomst van het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging en de Redactie-Commissie van Het Koloniaal Weekblad zal plaats hebben op Don-derdag den 20sten Juli 1911, 's avonds ten 8½ ure, Heulstraat 17, den Haag.

Alle belangstellenden zijn hartelijk welkom.

Van het Informatie-Bureau:

(Heulstraat 17).

Ter vervulling van de betrekking van hoofdverpleger bij het krankzinnigenwezen in Nederlandsch-Indië kan derwaarts worden uitgezonden een ge- huwde, gediplomeerde krankzinnigenverpleger.

Aan de betrekking is verbonden eene bezoldiging van f 150 (éénhonderd vijftig gulden) 's maands, met vier driejaarlijksche verhoogingen van f 25 (vijf en twintig gulden) 's maands, alzoo tot een maximum van f 250 (tweehonderd vijftig gulden) 's maands, benevens vrije huisvesting, voeding en geneeskundige behandeling.

Voor de berekening van wachtgeld, non-activiteits- traktament, verloftraktament, pensioen en contribu- tiën aan het weduwen- en weezenfonds van burger-

EVERSEN & Co.
Tasmanstraat 142-148.
Telefoon 1854. DEN HAAG.
STALHOUDERIJ.
Levering van maand-Équipages.

BRANDSTOFFEN.
F. BREURE & ZOON
HOFLEVERANCIERS,
TOLLENSSTRAAT 23-25 VALERIUSSTRAAT 6
Telefoon 1880. Telefoon 3331.

Er biedt zich aan
eene in alle opzichten aanbevelenswaardige
ZEEBABOE.
Brieven onder letter X aan het BUREAU
van dit Blad.

A. A. BOLT
CONFISEUR & PATISSIER
& HOFLEVERANCIER
BANKASTRAAT 4c, 4d, 4e, 4f
's-GRAVENHAGE
ECHTE INDISCHE
SPEKKOEK
OOK VERKRIJGBAAR IN „BOEATAN”
HEULSTRAAT 19

RESTAURANT 1e ÉTAGE.
Plat du Jour f 0.50 - à la carte - Diners f 0.80, f 1.20,
f 2.— 's Avonds na 8 uur Plat du Soir f 0.75.
AUG. KNAPPSTEIN, Vlamingstr. 15-17.
DEN HAAG. -
Telef. Interc. 2479.
PARTERRE:
Melksalon, Lunchroom - Koude en warme spijzen.

VLEU PIA KUNSTPEL- ORG VERHUUR. PIANO's van f 5.— VLEUGELS „ -8.— REPARATIE. RU Afd. Gebruikte SPECIALE INRICHTING voor de	DEN HAAG - GOOSEN & SWAGERMAN BOEKHORSTRAAT 149.	GELS. NO'S. PIANO'S. ELS. p.m. off f 50.— p.j. af. „ „ -80.— „ „ STEMMEN. IL. Instrumenten. voor het GEREEDMAKEN TROPEN.
---	--	--

NEDERLANDSCH-INDISCH
ADMINISTRATIE-KANTOOR EN HULPBANK.
's-Gravenhage — Kortenaerkade 10.
CREDIET- en BANKZAKEN.
LEVENS- en BRAND-VERZEKERINGEN.
ADMINISTRATIËN.

lijke ambtenaren, wordt het traktement verhoogd met f 75, wegens de aan de betrekking verbonden materiele voordeelen.

Op pensioen wordt aanspraak verkregen bij eervol ontslag na een voor Indisch burgerlijk pensioen geldigen diensttijd van 20 jaren, en het pensioen bedraagt dan 1/3 van de hoogste, gedurende 2 jaren genoten bezoldiging. Voor elk jaar langer dienst, tot een maximum van 30 jaren, wordt het pensioen voor 20 jaren dienst met 1/20 verhoogd, tot een maximum bij 30 jaren dienst van 3/8 van het hoogste, gedurende 2 jaren genoten traktement.

Voor het pensioen wordt 2 pct. betaald van de bezoldiging.

De gewone contributie aan het weduwen- en wezenfonds voor burgerlijke ambtenaren, waaruit, behalve onderstand aan wezen, een pensioen aan de weduwen van die ambtenaren wordt toegelegd, gelijkstaande met 16 pct. van de hoogste, gedurende 2 jaren genoten bezoldiging, waarover gecontributeerd werd, bedraagt 5 pct. Bovendien is bij eerste indiensttreding ten behoeve van laatstgenoemd fonds, door gehuwden twee maanden traktement te voldoen. Bij bevordering tweemaal het bedrag der verhooging over één maand.

Deze contributies zijn te voldoen in twaalf maandelijksche termijnen.

Aan de uitzending uit Nederland is verbonden:

a. overtocht naar Batavia voor gouvernementsrekening als passagier der tweede klasse, met wettig gezin;

b. eene gratificatie ten bedrage van f 750 (zevenhonderd vijftig gulden) voor uitrusting;

c. eene voorloopige bezoldiging van f 100 (eenhonderd gulden) 's maands, ingaande met den dag van inschepping naar Nederlandsch-Indië.

De uit te zenden verpleger moet zich schriftelijk verbinden, om, ingeval hij niet binnen den hem aangewezen tijd naar Nederlandsch-Indië vertrekt, of om andere reden dan wel bewezen ziels- of lichaamsgebreken, buiten eigen toedoen ontstaan, binnen 5 jaren na zijne aankomst aldaar uit 's lands dienst ontslagen wordt, terug te geven wat is betaald wegens gratificatie voor uitrusting en wegens overtocht naar Indië.

Zij, die voor uitzending in aanmerking wenschen te komen, moeten zich vóór 1 Augustus 1911 aanmelden bij het Departement van Koloniën, bij een op zegel geschreven request, onder overlegging van:

a. diploma;

b. geboorte-akte;

c. een bewijs van goed maatschappelijk gedrag, afgegeven na dagtekening dezer door den burgemeester zijner woonplaats;

d. een bewijs van voldoening aan de wet op de nationale militie.

(Ned. Staatscourant v. 28 Juni 1911, No. 149).

Ter benoeming tot **aspirant-ingenieur bij den post-, telegraaf- en telefoondienst in Nederlandsch-Indië** kunnen ingenieurs derwaarts worden uitgezonden.

Ervaring op het gebied van zwakstroomtechniek strekt tot aanbeveling.

In aanmerking komen in de onderstaande volgorde:

10. aan de Technische Hoogeschool te Delft gediplomeerde electro-technische ingenieurs;

20. aan de Technische Hoogeschool te Delft gediplomeerde civiel- of werktuigkundige ingenieurs, in het bezit van eene aantekening volgens art. 15 van het Koninklijk besluit van 4 Juli 1905 (Stsbl. no. 227), of, zoo deze er niet zijn, zij, die in het bezit zijn van een diploma voor electro-technisch ingenieur, behaald aan eene buitenlandsche Hoogeschool of Universiteit;

30. aan de Technische Hoogeschool te Delft gediplomeerde civiel- of werktuigkundige ingenieurs;

40. officieren, die hunne opleiding hebben genoten aan de Koninklijke Militaire Academie te Breda of aan het Koninklijk Instituut voor de marine te Willemsoord, mits in het bezit van een diploma voor electro-technisch ingenieur, behaald aan eene buitenlandsche Technische School of Universiteit.

Zij, die voor plaatsing in aanmerking wenschen te komen, behooren zich vóór 1 Augustus 1911, bij gezegeld adres, te wenden tot het Departement van Koloniën, onder overlegging der vereischte stukken.

De bezoldiging van aspirant-ingenieur bij den post-, telegraaf- en telefoondienst in Nederlandsch-Indië bedraagt f 300 's maands, terwijl bij goede plichtsbetrachting na twee jaren diensttijd bevordering volgt tot ingenieur, aan welke betrekking is verbonden een bezoldiging van f 400 's maands, met zes driejaarlijksche verhoogingen, elk van f 100 's maands, tot een maximum van f 1000 's mnds.

Ter beschikking van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië kunnen worden gesteld **prac-**

tisch ontwikkelde onderwijzeressen om te worden benoemd tot hulponderwijzeres bij het openbaar Europeesch lager onderwijs daar te lande.

Zij die ter beschikking van den Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië worden gesteld, ontvangen:

a. eene gratificatie voor uitrusting ten bedrage van f 500;

b. vrijen overtocht naar Batavia als gouvernementspassagier der tweede klasse indien zij die akte niet bezitten;

c. een voorloopig traktement van f 100 's mds. ingaande met den dag van aankomst te Batavia.

Zij moeten zich schriftelijk verbinden om, ingeval zij niet met de aan te wijzen reisgelegenheid naar Ned.-Indië vertrekken, of om andere redenen dan welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, buiten eigen toedoen ontstaan, ontslagen worden binnen 5 jaren na aankomst op Java, onverwijld in 's lands kas terug te storten wat is betaald wegens gratificatie voor uitrusting en wegens overtocht naar Indië.

In Indië worden zij in alle opzichten als burgerlijke ambtenaren beschouwd en de bepalingen omtrent verloven, pensioenen, het weduwen- en wezenfonds enz. zijn derhalve op haar van toepassing. Die bepalingen zijn op aanvraag verkrijgbaar bij de afdeling D (Personeel) van het Ministerie van Koloniën.

Te haren aanzien gelden overigens de hieronder volgende bepalingen.

Zij die voor uitzending wenschen in aanmerking te komen moeten zich zoo spoedig mogelijk aanmelden bij het Departement van Koloniën, bij een op zegel geschreven request, onder overlegging van:

a. hare akte(n) van bekwaamheid;

b. hare geboorte-akte, en

c. een bewijs van goed maatschappelijk gedrag, afgegeven door den burgemeester harer woonplaats.

Zij worden vóór hare uitzending onderworpen aan een vanwege het Departement van Koloniën in te stellen geneeskundig onderzoek.

Regeling van de klassen en de bezoldigingen der onderwijzeressen aan de openbare Europeesche lagere scholen in Ned.-Indië.

De onderwijzeressen der openbare Europeesche lagere scholen in Ned.-Indië zijn verdeeld in drie klassen.

Tot de eerste klasse behooren de onderwijzeressen, die eene akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres bezitten en geplaatst zijn aan 't hoofd van de eerste openbare lagere scholen, zoodra van die scholen, bij welke aan de hoofdonderwijzeres minstens twee hulponderwijzeressen zijn toegevoegd. Zij genieten een bezoldiging van f 300 's maands.

Tot de tweede klasse behooren de onderwijzeressen, die eene akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres bezitten en aan het hoofd van de overige scholen of als eerste hulponderwijzeres aan de in de voorgaande alinea bedoelde zijn geplaatst. Zij genieten een bezoldiging van f 250 's maands.

De overige onderwijzeressen zijn hulponderwijzeressen. Zij genieten een bezoldiging van f 175 's m.

De onderwijzeressen der 1ste en der 2de klasse genieten zes traktementsverhoogingen, ieder ten bedrage van f 50 's maands; de hulponderwijzeressen vier verhoogingen, ieder ten bedrage van f 25 per maand. Die verhoogingen worden toegekend telkens na ommekomst van drie volle dienstjaren.

Eene onderwijzeres tot eene hogere klasse bevorderd wordende blijft in het genot der reeds verkregen traktementsverhoogingen en de tijd verstreken na de laatst verkregene verhooging komt in rekening bij de toekenning der eerste verhooging in de hogere klasse, echter met dien verstande, dat nimmer meer dan zes verhoogingen worden genoten, zullende naarmate in de hogere klassen aanspraak op eene voor die klasse vastgestelde verhooging wordt verkregen zoodra deze meer dan de zesde zoude zijn, eene vroeger in de lagere klasse verkregen verhooging vervallen.

Traktementsverhoogingen ten bedrage van f 25 's maands, waarop na het bezit der akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres door eene hulponderwijzeres recht is verkregen, worden bij hare bevordering tot een hooger rang omgezet in even zoovele verhoogingen van f 50 's maands.

Bij terugstelling tot hulponderwijzeres worden deze verhoogingen tot haar oorspronkelijk bedrag teruggébracht.

Mindere geschiktheid, plichtverzuim of andere redenen van ernstigen aard kunnen aanleiding geven:

a. tot terugstelling van eene onderwijzeres in eene lagere klasse;

b. tot het aanwijzen van een bepaalden tijd, die ter erlanging van verdere traktementsverhoogingen buiten berekening blijft;

Indisch Restaurant

□ Vereniging OOST EN WEST. □
LAAN VAN MEERDERVOORT 187
 □ TELEPHOON No. 2655. □

INDISCHE KOKKIE

□ PLAT DU JOUR f1.— □

DINERS van f1.50

UITZENDING van DINERS
 - en allerlei SCHOTELS. -

P. B. VAN MOORSEL & Co.

KERKPLEIN 11-12 — TORENSTRAAT 5-6
 NAAST HET HOOFDPOSTKANTOOR — DEN HAAG
 TELEFOON N°. 2898

GOEDKOOPST ADRES VOOR HET GEHEEL OF
 GEDEELTELIJK INSTALLEEREN VAN WONINGEN

WISBRUN & LIFFMANN.

VEENESTRAAT 35-37. Tel. 2503. DEN HAAG.

Dames Modeartikelen.

Zijden stoffen, Fluweelen, Kantstoffen.
Alle soorten Garneeringen, enz.

Balartikelen.

Voor den Handel en Industrie.

Indien U nog niet is geabonneerd, gelieve dan uw bedrijf (voor het desbetreffend vakblad) en adres op te geven. Zonder twijfel zal U zich abonneren. Proefnr. wordt gratis gezonden.

Het Weekblad voor den Handeldrijvenden
en Industrieelen Middenstand,

verschijnt in 4 verschillende éditie.

Amsterdam - Amstel 18.

N. LOEB, Noordeinde 109.

Kleding en Meubilering op termijnbetaling.

20 gulden, per maand 2 Gld.

40 " " " 4 "

60 " " " 5 "

Verschenen de **DERDE DRUK** van:

De Africhting van den Politiehond,
den Ambulance- en Oorlogshond.

EENE BEKNOPTTE HANDLEIDING

DOOR

M. KESSLER.

Bekroond met den **Eersten Prijs** op de XXVe Internationale Honden-Tentoonstelling van „CYNOPHILIA”, - gehouden van 22-24 April 1910 te AMSTERDAM. -

1e Druk December 1908
 Prijs geb. f1.25 2e Druk Februari 1909 Prijs geb. f1.25
 3e Druk April 1910

UITGAVE DER N. V. ELECTRICHE
 DRUKKERIJ „LUCTOR ET EMERGO”
 DEN HAAG :: TEL. INTERC. 4424.

c. tot het opleggen van beide straffen te zamen.
 Bij de berekening der dienstjaren, voor de erlan-
 ging van traktementsverhoogingen gevorderd, komen
 niet in aanmerking:
 a. de tijd met verlof buiten Ned-Indië doorge-
 bracht;
 b. de tijd op wachtgeld, non-activiteit of anders-
 zins buiten betrekking doorgebracht;
 c. de tijd uit hoofde van berispelijk gedrag on-
 der suspensie doorgebracht.
 (Ned. Staatscourant van 30 Juni 1911 No. 151.)

Officiële Berichten.

Uit de Javasche Courant van 2 Juni 1911. No. 44.

**Benoemingen, enz.
 Civiel Departement.**

Verleend: een jaar verlof aan den ingenieur F. van der Goot en den onderwijzer W. Grondijs, den sub.-officier Mr. J. B. Reinders, den secretaris A. H. Rusman; twee jaar aan den opzichter P. A. More.
 Ontslagen: op verzoek eervol de klerk Ch. Pakaila en C. W. Snijderhoud; de commies H. A. M. de Vogel; de Inlandsche arts Raden Latip; de zoutver-
 kooppakhuismeester R. A. Steinfort; de opziener bij het boschwezen W. Ch. Himne; de onderwijzer Mas Kertaredja.
 Belast: met de waarneming der betrekking van tijdelijk adjunct-inspecteur van den arbeid L. E. J. van Kerckhoff; van chef bij de S. S. op Java E. P. Wellenstein; van stadsgeneesheer te Batavia R. Abma.
 Tijdelijk benoemd: tot adsp.-ingenieur bij de S.S. op Java M. Schröder.
 Benoemd: tot veearts bij den burgerl. geneeskun-
 digen dienst H. D. Senstius; tot hulpprediker te Sonder J. Rijks; tot contr. B.B. op de Buitenbezit-
 tingen E. Perné en J. J. F. Pino; tot secretaris van het gouvernement W. Verbeek; tot lid van den R. v. J. te Batavia Mr. C. A. Bergsma; te Soera-
 baja Mr. N. Dirkwager en Mr. Ph. S. de Laat

Kanter; tot advocaat en procureur bij den R. v. J. te Medan Mr. J. H. Penning; tot onderwijzer 2de kl. P. A. Andriessen; P. van der Vlies; L. A. Slot; A. van Vuure; J. Langendam; R. A. Straub; J. G. van Eck; G. J. Gerbrands; J. den Hollan-
 der; A. Landheer; D. H. Ooms; P. Glavimans en P. Scherft; tot onderwijzeres 2e kl. Mej. E. M. Oostenbroek; tot adspirant-controleur B. B., J. v. Pelt; L. G. C. van der Hoek, H. A. Lincklaen Westenberg, K. P. Harting, F. A. E. Harting, F. A. E. Drossaers, W. Heijman, P. W. Palte, G. W. F. G. Steinbuch, W. Bakker G.Hzn., C. de Wit en G. A. W. Ch. de Haze Winkelman; tot secre-
 taris van Ternate en Onderh. G. Oostenbroek; tot tijdelijk adj.-inspecteur van den arbeid A. C. Noord-
 hoek Hegt; tot leeraar bij de H. B. S. te Soerabaja W. A. van der Ent; tot hoofdinspecteur E. A. van Aroeken en A. Sijthoff; tot commies bij den Water-
 staat en 's lands B. O. W., H. F. Th. de Lima; J. W. van Kempen, J. W. Steevensz, G. J. van Kesteren; tot ambtenaar 4e kl. bij de in- en uit-
 voerrechten A. H. Stiermans, J. C. van der Lin-
 den, L. van Leer, H. W. A. Waleson en V. H. Margadant.
 Tijdelijk belast: met de waarneming der betrek-
 king van ambtenaar 4e kl. der in- en uitvoerrechten G. A. Ph. Verduijn Lunel, A. Wevers, M. C. Nix, P. W. L. Wetters; A. R. Tarenskeen, A. O. J. Heidsieck en L. W. Hornung.
 Ontslagen: op verzoek eervol de wedana van Ban-
 tarkawoeng Raden Wiriodiredjo; van Tjidamar Ra-
 den Kandoeroean Soema Winata.
 Benoemd: tot wedana van Garoeng Raden Koe-
 sono Hadiwonoto; van Pitoeoeh Mas Djoedirdjo.
 Geplaatst: in de res. Cheribon de contr. L. V. Alsdorf; in de res. Kediri de idem A. Razoux Kühr, in de res. Tapanoeli de idem A. M. Ballot; in de
 res. Zuider- en Oosterafd. van Borneo de idem E. Perné; in de res. Palembang de idem J. J. F. Pino; te Ngawi de onderwijzeres Mevr. C. O. Willach; te Soemenep de onderwijzeres J. J. de Wit; te Ba-
 tavia de onderwijzeres Mej. C. S. van Dijk.

Overgeplaatst: naar Semarang de onderwijzer T. J. A. Soeters; naar Buitenzorg de onderwijzeres Mej. Ch. J. Nieuwenhuijsen; naar Batavia de on-
 derwijzer J. C. J. Heeren; naar Keboemen de idem A. Mackay; naar Soerabaja de idem J. Lijbers; n. Tandjoengpinang de onderwijzeres Mej. C. M. van Slee; naar Lasem de onderwijzer J. F. Maréchal en H. J. Ph. Kramer; naar Buitenzorg de onderwijze-
 res Mej. A. A. H. Resner; naar Batavia de idem Mej. A. J. L. Hooghwinkel.

Militair Departement.

Verleend: een jaar verlof aan den boekhouder A. J. A. Brandon; elf maanden aan den majoor der infanterie P. van der Molen.
 Ontslagen: op verzoek eervol de schrijver Ch. J. Kesaulij.
 Bevorderd: tot 1en luit. de 2e der artillerie J. T. K. Krol.
 Overgeplaatst: naar Palembang de 1e luit. J. H. Enter; naar Kendangan (Borneo) de 2e luit. E. H. de Nijs; naar het 17e bat. de 2e luit. J. Drewes en A. D. van Steenberg; naar Soemba de 1e luit. A. G. L. F. van Krieken; naar het 3e bat. de kapitein H. van der Sande.
 Ontslagen: de 2e werfmachinist H. v. Leuven.

Lijst van aangekomen en vertrokken Passagiers uit en naar de Indiën.

Passagierslijst van het s.s. „Prins Willem V”. Gezagvoerder P. Koningstein. Van West-Indië naar Rotterdam.
 E. R. de Vries en echtgenoot; H. F. Esser en echtg.; F. Richter en echtg.; J. D. J. Wolff en 9 k.; H. Buiskool, echtg. en 4 k.; A. A. Heckers, echtg. en k.; Mevr. W. H. Louron; W. E. Bakaert; Mevr. J. A. de Veer—Conradi; L. Gefke; *A. Ejudie; *M. Saad, echtg. en 2 k.; *Mevr. H. Kuntz en 2 k.; G. Spoor; H. Gilhuijs; H. J. Polak; Mej. H. A. Arlem; J. van der Werf; T. Schoon-
 derwald. *Te Håvre ontscheept.

Haagsche Philatelisten-Vereeniging

OPGERICHT 17 APRIL 1897

Erkend bij Kon. Besl. van 20 April 1903, No. 58, Staatscourant No. 110

De Vereeniging stelt zich ten doel:
 1o. De bevordering der postzegelkunde in het algemeen;
 2o. Het verzamelen van postzegels en poststukken tus-
 schen hare leden te bevorderen en te vergemakkelijken.
 In het bijzonder tracht zij dit te doen door:
 a) het doen circuleeren van koopboekjes, samenge-
 steld door hare leden;
 b) het uitgeven van een tijdschrift;
 c) het vormen van een bibliotheek;
 d) het doen circuleeren van tijdschriften;
 e) het houden van verlotingen;
 f) het houden van bijeenkomsten.

Alle verdere inlichtingen worden verstrekt door den Secretaris

W. DOZY - Bezuidenhout 361-6.

VACANT

R. PEUKERT
 FIRMA F. HINTZE
 KUNST- EN IVOORDRAAIER
 SPUISTRAAT 60 DEN HAAG
 SPECIALITEIT IN ZELF VERVAARDIGDE NATUUR BARNSTEENEN SIGAREN- EN SIGARETTENPIJPEN
 RUIME KEUZE MEERSCHUIMEN EN HOUTEN PIJPEN
 WANDELSTOKKEN.
 REPAREREEN VAN PIJPEN, WANDELSTOKKEN, WAAIERS.

AUG. SAVELKOUL,
 v/h. J. VAXELAIRE & Cie.,
 BATAVIA, AMSTERDAM, SEMARANG,
 SOERABAYA.
 SPECIAAL ADRES voor
Indische Uitrustingen
 EN
 HEERENKLEEDING naar maat.
 Voor inlichtingen of aanvragen wende men zich alleen tot mijn firma te Amsterdam, daar ik in Nederland geen filialen of vertegenw. heb.

